

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาท
ของนักเรียนอาชีวศึกษา

โดย

นายวีรศักดิ์ วิชาลาภรณ์

รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา ประจำวิทยาเขตกรุงเทพ
สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2557 – 2558

บทคัดย่อ

เรื่อง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย นายวีรศักดิ์ วิชาลาภรณ์

หลักสูตร วปอ. **รุ่นที่** 57

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา วัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา 3) เพื่อเสนอแนวทางในการช่วยป้องกัน และแก้ไขปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1-3 และนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปี 1-2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่มีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกาย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1-3 และนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปี 1-2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ลักษณะแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาท อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท 3 อันดับ คือ 1. ปัจจัยด้านตัวนักเรียน 2. ปัจจัยด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม และ 3. ปัจจัยด้านเพื่อน ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีปัจจัยทางด้านชีวสังคมต่างกัน พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีปัจจัยทางด้านชีวสังคมด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา สาขาวิชาเรียน เกรดเฉลี่ย การพักอาศัย ผู้ปกครอง สถานภาพของผู้ปกครอง รายได้ผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีปัจจัยทางชีวสังคมด้านผลการเรียนเฉลี่ย ด้านการพักอาศัย ผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพผู้ปกครอง ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นด้านครอบครัว ไม่แตกต่างกัน

คำนำ

เอกสารงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดคณะกรรมการ อาชีวศึกษาเขตจังหวัดปทุมธานี และเป็นแนวทางในการหาวิธีแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของ นักเรียนอาชีวศึกษา ตามแนวนโยบายของรัฐบาลในการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นกับนักเรียน อาชีวศึกษา ลดปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเพื่อไม่ให้เกิดความสูญเสีย และทำให้นักเรียน อาชีวศึกษาสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป เอกสารงานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2557-2558

(นายวีรศักดิ์ วิชาลาภรณ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
คำจำกัดความ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2558 - 2562	7
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกาทะเลาะวิวาท	13
ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง	15
ทฤษฎีการเลียนแบบ	17
ทฤษฎีความผูกพันต่อสังคม	19
ทฤษฎีสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	21
พฤติกรรมกลุ่ม	26
พฤติกรรมวัยรุ่น	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิจัย	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64
สรุปผลการวิจัย	64
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	78
แบบสอบถาม	79
ประวัติย่อผู้วิจัย	85

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4-1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
4-2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	45
4-3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	46
4-4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน	46
4-5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ยภาคเรียนที่ผ่านมา	47
4-6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการพักอาศัย	47
4-7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผู้ปกครองของนักเรียน	48
4-8 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง	48
4-9 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน	49
4-10 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	49
4-11 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท	50
4-12 แสดงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท	50
4-13 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ในภาพรวม	55
4-14 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านอายุ	55
4-15 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านระดับการศึกษา	56
4-16 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านสาขาวิชา	57
4-17 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทาง ชิวสังคม ด้านผลการเรียนเฉลี่ย	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-18 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาจำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านการพักอาศัย	59
4-19 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านผู้ปกครองของนักเรียน	60
4-20 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุ ทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านสถานภาพของผู้ปกครอง	61
4-21 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านรายได้ของผู้ปกครอง	62
4-22 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านอาชีพของผู้ปกครอง	63

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมของไทยในปัจจุบันที่กำลังพัฒนาไปสู่ประเทศยุคอุตสาหกรรมใหม่ อีกทั้งกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกที่นำไปสู่ยุคที่เรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และด้วยความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ได้นำมาซึ่งปัญหาทางสังคม และที่สำคัญที่สุดที่เกิดขึ้นทุกประเทศคือ ปัญหาด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่นปัญหาผู้ติดยาเสพติด ปัญหาประชากรด้อยคุณภาพ ปัญหาอาชญากรรมที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เป็นต้น เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าทรัพยากรมนุษย์คือปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ จึงทำให้ทุกประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์หรือประชากรมาเป็นอันดับแรก นับตั้งแต่วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น และเติบโตเป็นวัยผู้ใหญ่

จากการเปลี่ยนแปลงในการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรม และการส่งออกที่เพิ่มมากขึ้น มีผลทำให้แนวทางการประกอบอาชีพของประชาชนมีแนวโน้มไปในกลุ่มอุตสาหกรรม และอาชีวศึกษา การเร่งรัดผลิตบุคลากรเพื่อรองรับการเติบโตภาคอุตสาหกรรมอย่างรีบเร่ง และจากความต้องการด้านแรงงานที่สูง จึงเกิดสถาบันอาชีวศึกษาเป็นจำนวนมาก กรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนรายวิชาชีพ โดยมีนโยบายสำคัญ คือมุ่งเน้นการผลิตกำลังคนให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ โดยกรมอาชีวศึกษาได้พัฒนาการเรียนการสอน และเปิดหลักสูตรใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ

นักเรียนอาชีวศึกษาจะมีอายุระหว่าง 16-20 ปี อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายเป็นวัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งต้องปรับตัวมากเพราะเป็นวัยที่กำลังพัฒนา ความเป็นเด็กก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ถ้าหากชวนกันทะเลาะวิวาทเป็นอาชญากร อันเป็นปัญหาก่อความเดือดร้อนให้แก่ชุมชน โดยทั่วไปวัยรุ่นชอบคบหาสมาคมกับเพื่อน และเห็นว่าเพื่อนเป็นสิ่งจำเป็นจะขาดเสียมิได้ในการทำอะไรทุกอย่างมักต้องอาศัยเพื่อน ปัญหาจึงปรากฏเสมอว่าถ้าหากไปรวมกับกลุ่มเพื่อน ไม่ดีก็อาจจะนำไปในทางที่เสียหาย เมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเนื่องจากเขาจะมีปัญหาส่วนตัว

ในด้านต่าง ๆ อันเป็นสาเหตุที่เขาต้องหาทางแก้ไขปัญหา ซึ่งปัญหาของวัยรุ่นก็ยังคงเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมเนื่องด้วยที่วัยรุ่นเป็นวัยครึ่งเด็กครึ่งผู้ใหญ่ จึงเป็นวัยที่มักมีปัญหาทางเพศอย่างสมบูรณ์ เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงร่างกายและเป็นระยะเลี้ยวหัวต่อของชีวิตการเปลี่ยนแปลงของร่างกายอย่างรวดเร็วทำให้ต้องประสบปัญหาการปรับตัว การเข้าสังคม และปัญหาด้านอารมณ์ วัยรุ่นจะมีอารมณ์รุนแรงโกรธ และกลัวบ่อย ๆ เกิดความวิตกกังวล เกี่ยวกับการยอมรับของสังคม กลัวเพื่อนฝูงไม่ยอมรับเข้ากลุ่ม เป็นช่วงที่ปรับตัวยากและมีปัญหามากที่สุด มีเด็กวัยรุ่นจำนวนมากไม่น้อยที่ประพฤติตนเป็นนักเลงส่อไปในทางอันธพาล มีกิริยาแข็งกระด้าง ก้าวร้าว วาจาส่อเสียด บ้างก็แสดงออกทางด้านการแต่งกายและอากัปกริยาอันเป็นที่สะดุดตาแก่ผู้พบเห็น ชอบมั่วสุมกันตามชุมชนนอกจากนี้ยังมีการจับกลุ่มกันพกพาอาวุธของมีคม ยกพวกตีกัน ทำร้ายร่างกายกันเมื่อมีเรื่องไม่พอใจเกิดขึ้น มีการประพฤติผิดกฎหมาย ปล้นจี้ ลักขโมย (สุชา จันท์ธอม, 2545:78)

พฤติกรรมทะเลาะวิวาทเป็นปัญหาหนึ่งที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักเรียนเป็นพฤติกรรมที่รุนแรงมาก ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคมกล่าวคือพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักเรียน ย่อมทำให้เกิดความสูญเสียทรัพย์สิน ตลอดชีวิตและร่างกาย ฝ่าฝืนกฎระเบียบบ้านเมือง เป็นภาระของสังคม บิดามารดาต้องเสียเวลาในการประกอบอาชีพ ครู อาจารย์ต้องเสียเวลาในการสอน สิ้นเปลืองกำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณ สำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเองก็จะถูกลงโทษตั้งแต่ตัดคะแนนความประพฤติ พักการเรียนจนถึงขั้นไล่ออก ถึงแม้ว่าแต่ละสถาบันจะมีบทลงโทษ นักเรียนที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทก็มีตั้งแต่การพุดจาได้เถียงทะเลาะวิวาท จนถึงใช้อาวุธทำร้ายร่างกายกันทำให้ทรัพย์สินของสถาบันและบุคคลเสียหายมีผู้บาดเจ็บเล็กน้อยบางเจ็บสาหัสและเสียชีวิต (จิราภรณ์ อำนาจเถลิงศักดิ์, 2540:1)

ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนอาชีวศึกษามีมานานแล้ว แต่มักออกมาในรูปแบบของการก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน ซึ่งเรื่องนี้พบว่าการก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันส่วนใหญ่จะก่อเหตุกันนอกสถานศึกษาที่มีการปะทะกันเป็นกลุ่มย่อยหรือกลุ่มใหญ่ ในบางครั้งมีการเตรียมตัวล่วงหน้ามาก่อน ส่วนมากมักจะอ้างเหตุผลว่าเป็นการพกพาอาวุธเพื่อป้องกันตนเอง และอาวุธส่วนใหญ่ที่พบจะมีลักษณะต่าง ๆ กันไป เช่น บางรายอาจมีการดัดแปลงจากอุปกรณ์การเรียนมาเป็นอาวุธ ปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ได้กลายเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจในหมู่นักสังคมศาสตร์ทั่วไปเป็นอย่างมาก เพราะการก่อเหตุทะเลาะวิวาทดังกล่าว ส่งผลให้เกิดความเสียหายขึ้นมากมาย โดยจะเห็นได้จากแนวทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อใช้อธิบายสาเหตุแห่งการกระทำดังกล่าวได้ถูกสร้างขึ้นและพัฒนาต่อมามีอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งทฤษฎีเหล่านี้ได้อธิบายถึงพฤติกรรมของการกระทำผิดของนักเรียนอย่างเป็นลำดับ นักเรียนอาชีวศึกษาเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มจะมีการกระทำผิดเกี่ยวกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายสูงมาก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเยาวชน

จากกลุ่มอื่น ๆ รวมถึงโอกาสและบรรยากาศในการที่จะกระทำความผิดสูงมาก ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมอันเป็นความนิยมและปฏิบัติสืบต่อกันมาในหมู่เยาวชนกลุ่มนี้มาก

จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องที่ตกทอดกันมา จนแก้ไม่ได้ เป็นผลทำให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน อาชีวศึกษาเกิดขึ้น จึงมีผลสำรวจจากทางสวนดุสิตโพลได้ออกสำรวจความคิดเห็นประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน พบว่า คนส่วนมากที่สุดคิดว่ากรณีตักกันนี้เป็นเรื่องความขัดแย้งระหว่างสถาบันที่ตกทอดกันมา จนแก้ไม่ได้มากที่สุด ส่วนสาเหตุของการตักกันนี้มากที่สุดว่าเป็นเรื่องของศักดิ์ศรีและค่านิยมที่ผิด ๆ จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง ส่วนเรื่องทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุดร้อยละ 39.71 มากที่สุดคือให้ปิดโรงเรียน และยุบรวมเป็นสถาบันเดียวกันทั้งหมด และใช้มาตรการลงโทษขั้นเด็ดขาดในลำดับรองลงมา สอดคล้องกับสถิติความรุนแรงจากเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนช่วงหลายปีที่ผ่านมา ปัญหาข้างกลตักกันเป็นประเด็นที่ถูกหยิบยกขึ้นมาพูดถึงอย่างต่อเนื่อง ปีต่อปีที่มีความเสียหายถึงเป็นบาดแผลไว้ให้ผู้โชคร้าย จนไม่รู้จะนับเริ่มต้นที่จุดไหน แคลงย้อนไปดูในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ความรุนแรงหลายครั้งก็ถูกตอกย้ำซ้ำแล้วซ้ำอีกถึงมาตรการแก้ปัญหาที่ไม่เคยได้ผลเสียที่ (สุภาพร อาจเดช , 2555: 7)

การเลือกศึกษาในเขตจังหวัดปทุมธานี เพราะเป็นพื้นที่ที่มีโรงเรียนอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอยู่เป็นจำนวนมาก การเดินทางไปยังสถานศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา จะต้องพบเจอกันตลอดเวลา เป็นพื้นที่ที่ล่อแหลมต่อการก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันเป็นจำนวนมากและยากแก่การควบคุม อีกทั้งแหล่งการศึกษายังอยู่ในเขตปริมณฑลที่ใกล้กับเขตกรุงเทพมหานครที่มีนักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มนี้อยู่เป็นจำนวนมาก รวมถึงการถ่ายสับเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ไม่ดีเป็นไปอย่างรวดเร็วและง่ายดาย เยาวชนเหล่านี้คือผู้ที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อไปในอนาคตอันใกล้นี้การศึกษาหาเหตุผลและข้อเท็จจริงที่ทำให้ทราบได้ว่าสภาพและสาเหตุปัญหาดังกล่าวว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และแสวงหาแนวทางความร่วมมือของสถาบันครอบครัว

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น การแก้ไขปัญหาเรื่องการใช้กำลังรุนแรงนี้ จึงไม่ใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ควรเป็นหน้าที่ของทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ปกครองและสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา รวมถึงตัวนักเรียน นักศึกษา หากบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา กลับแสดงออกไม่ตรงกัน ก็จะทำให้ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นอีกได้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานของการป้องกัน แก้ไขปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางในการช่วยป้องกัน และแก้ไขปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านการศึกษา

การศึกษาวิจัย“ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สามารถแบ่งการศึกษาได้คือ

1.1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร เป็นการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาศึกษาอ้างอิง

1.2 การศึกษาภาคสนาม เป็นการออกแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ปัจจัยสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ในครั้งนี้ทำการศึกษา เนื้อหา ภูมิหลัง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุด้านตนเอง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุด้านครอบครัว ปัจจัยที่เป็นสาเหตุด้านกลุ่มเพื่อน ปัจจัยที่เป็นสาเหตุด้านโรงเรียน ปัจจัยที่เป็นสาเหตุด้านการก่อเหตุทะเลาะวิวาท

3. ขอบเขตด้านประชากรศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1-3 และนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปี 1-2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่มีส่วนร่วมทั้งทางตรง และทางอ้อม กับการก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกาย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีสถานภาพทางชีวสังคมที่ต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัวแตกต่างกัน
2. นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีสถานภาพทางชีวสังคมที่ต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านกลุ่มเพื่อนแตกต่างกัน
3. นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีสถานภาพทางชีวสังคมที่ต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านโรงเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1-3 และนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปี 1-2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่มีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกาย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1-3 และนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปี 1-2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวความคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความ

แตกต่าง ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา นำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมในปัจจุบัน
2. ทราบถึงความแตกต่างของปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา
3. ได้ทราบถึงแนวทางในการช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา

คำจำกัดความ

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ	หมายถึง	ปัจจัยที่เกี่ยวกับครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน และการก่อเหตุทะเลาะวิวาท
การก่อเหตุทะเลาะวิวาท	หมายถึง	การใช้กำลังร่างกายหรืออาวุธ เข้าทำร้ายกันระหว่างนักเรียนอาชีวศึกษาในสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถาบัน ซึ่งเป็นอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ และถึงแก่ความตาย
นักเรียนอาชีวศึกษา	หมายถึง	เยาวชนที่กำลังศึกษาในสายอาชีพ ในระดับ ปวช. ปวส. ในสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2558 – 2562
2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาท
3. ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง
4. ทฤษฎีการเลียนแบบ
5. ทฤษฎีความผูกพันต่อสังคม
6. ทฤษฎีสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
7. พฤติกรรมกลุ่ม
8. พฤติกรรมวัยรุ่น
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2558 – 2562

แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2558 – 2562 ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ชาติโดยมีเป้าหมายในกรอบเวลาระยะเวลา 5 ปี เพื่อการคาดการณ์ไปสู่อนาคต ซึ่งมีการตรวจสอบสถานะแวดล้อมของนักศึกษา วปอ. 2556 ประกอบด้วยการตรวจสอบสถานะแวดล้อมภายนอกประเทศ การตรวจสอบสถานะแวดล้อมภายในประเทศ และการวิเคราะห์กำลังอำนาจแห่งชาติ ซึ่งสถานการณ์ด้านการศึกษาเป็นอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่มีอยู่ตลอดเวลา ซึ่งประเทศต่าง ๆ ทุกภูมิภาคต่างให้ความสำคัญต่อการศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและเพื่อให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างทัดเทียม

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในทุกด้าน จึงได้เร่งพัฒนาระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงมาอย่างต่อเนื่อง

เนื่องจากการศึกษาเป็นเรื่องที่มีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เป็นอันมาก ทั้งมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้นกับปัจจัยต่าง ๆ ตลอดเวลา การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาจึงจำเป็นต้องศึกษาและคำนึงถึงสถานการณ์และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน

สถานการณ์ทั่วไป

1. การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ในการก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ได้เปลี่ยนฐานการผลิตจากทรัพยากรธรรมชาติไปเป็นประชากรผู้ใช้เทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ แทน การพัฒนาประชากรให้มีศักยภาพ โดยมีความสามารถในการแข่งขันจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชากรเพื่อยกระดับประเทศให้อยู่ในระดับสากล

2. การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 จะทำให้มีการแข่งขันทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างกัน พร้อมกับการแข่งขัน ของกำลังคนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศเนื่องจากตลาดการแข่งขันเปิดกว้างและแรงงานสามารถเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศกันได้อย่างเสรี สิ่งเหล่านี้ทำให้ต้องมีการพัฒนาการศึกษาเพื่อรองรับเรื่องดังกล่าว เพราะนอกจากจะต้องมีการพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มความสามารถ ในการแข่งขันแล้วยังมีการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการขยายโอกาสทางการศึกษาที่จะเกิดขึ้นในทุกภูมิภาคอาเซียนตามมา

3. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ประชากรผู้สูงอายุจะมีสัดส่วนมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับประชากรในวัยเด็กและวัยทำงาน โดยมีการประมาณว่า ประชากรผู้สูงอายุในโลกจะคิดเป็น 81.68 ล้านคนในปี พ.ศ. 2568 ซึ่งประชากรผู้สูงอายุเหล่านี้จะกลายเป็นภาระของประเทศ ถ้าไม่มีการพัฒนาเพื่อเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ในอนาคตไว้ การให้การศึกษาที่เหมาะสมจะมีส่วนส่งเสริมให้ประชากรผู้สูงอายุมีคุณภาพ สามารถอยู่ในตลาดแรงงานและมีศักยภาพในการทำงานได้ยาวนาน ซึ่งนอกจากจะทำให้ประเทศมีทรัพยากรมนุษย์เป็นต้นทุนที่มีค่ามากขึ้นแล้ว ยังทำให้มีบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น เนื่องด้วยการเพิ่มจำนวนประชากรผู้สูงอายุในเวลาเดียวกัน ในขณะเดียวกัน ประชากรวัยแรงงานต้องรับภาระในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศเพื่อรองรับประชากรสูงอายุของประเทศที่มีมากขึ้น การศึกษาเพื่อสร้างคุณภาพประชากรในวัยแรงงาน ให้สามารถรองรับภาระของประเทศที่มีมากขึ้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นด้วยเช่นเดียวกัน

4. สภาพสังคมไทยอ่อนแอ ในภาวะการณ์ปัจจุบัน พบว่า สังคมไทยมีปัญหาในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากร ความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมและจริยธรรม การแพร่ระบาดของยาเสพติด และการพนัน กระทบความแตกแยกทางความคิด สภาพสังคมเช่นนี้ ต้องการการศึกษาให้เข้ามาฟื้นฟู เยียวยา และพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพเพื่อรองรับปัญหาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสังคมอย่างต่อเนื่อง

5. ความมั่นคงและภัยคุกคาม ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงรวดเร็วในปัจจุบัน ทำให้มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การป้องกันประเทศ และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม เช่น

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทั้งเรื่องสังคมความรู้ข่าวสาร ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมใหม่ ความเปราะบางทางการเมือง ความเปราะบางทางเศรษฐกิจ การสลายเส้นแบ่ง และการลากเส้นแบ่งใหม่ ล้วนมีผลกระทบต่อความมั่นคงทุกด้านทั้งทางตรงและทางอ้อม ในขณะเดียวกันกับการคุกคามรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ การแข่งขันแย่งชิงทรัพยากร การเกิดขึ้นของชุมชนกลุ่มน้อย การขยายอิทธิพลทางทหาร การอพยพย้ายถิ่นฐาน การค้ามนุษย์ กระทั่งการใช้ประโยชน์ด้านสารสนเทศในทางมิชอบ ล้วนมีผลกระทบต่อความมั่นคงมากขึ้นเรื่อย ๆ การจัดการศึกษาเพื่อรู้เท่าทัน และรู้วิธีการจัดการให้เหมาะสม จึงเป็นสิ่งสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต

สถานการณ์เฉพาะ

1. คุณภาพการศึกษา

จากการประเมินผลทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศชี้ให้เห็นว่า คุณภาพการศึกษาไทยยังน่าเป็นห่วง เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพระบบการศึกษาไทยตกจากลำดับที่ 66 ไปเป็น 77 คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานจากจากลำดับที่ 73 ไปเป็น 85 หากดูในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับประเทศผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET: Ordinary National Educational Test) ซึ่งเป็นการวัดผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 คะแนนเฉลี่ยทุกวิชามีแนวโน้มลดลงทุกปี ตัวชี้วัดต่อมาในด้านคุณภาพทางการศึกษาที่สำคัญอีกตัวหนึ่ง คือ อัตราการรู้หนังสือของประชากร ซึ่งหากเปรียบเทียบกับอัตราการเรียนรู้อัตราการรู้หนังสือของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่า อัตราการรู้หนังสือของไทยอยู่ที่ร้อยละ 93.5 หมายความว่า มีประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปไม่รู้หนังสือถึงร้อยละ 6.5 แม้ว่าจะลดลงจากปี พ.ศ. 2550 ที่อัตราการไม่รู้หนังสือของคนไทยอยู่ที่ร้อยละ 7.4 ก็ตาม

สำหรับในด้านความสามารถในการอ่านออกเขียนได้และด้านวิชาการ เช่น การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ และมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นปัจจัยสำคัญในการวัดคุณภาพการศึกษาเช่นเดียวกัน

ในด้านความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการสำรวจในปีเดียวกัน พบว่า สถานศึกษาเพียงประมาณ 1 ใน 4 ทั้งในระดับปฐมวัยและประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนตามลักษณะดังกล่าวร้อยละ 75 ขึ้นไป นอกจากนี้ ตัวชี้วัดที่สำคัญอีกตัวในการสะท้อนให้เห็นถึงการรักการเรียนรู้ แต่หากเทียบกับประเทศอื่นยังถือว่าเป็นสัดส่วนที่ต่ำมาก

2. โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

แม้ว่ารัฐจะมีนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มและทุกช่วงวัย ไม่ว่าจะเป็นขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี นโยบายเรียนฟรี 12 ปี จะทำให้เด็กทั้งประเทศรวมทั้งเด็กจากครอบครัวยากจนมีโอกาสได้เรียนชั้นมัธยมปลายเป็นสัดส่วนต่อประชากรวัยเดียวกันเพิ่มขึ้น แต่ในความเป็นจริงเด็กจากครอบครัวที่ยากจนทั้งในชนบทและในเมืองมีโอกาสได้รับ

การศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า และมักจะมีคุณภาพต่ำกว่าเด็กจากครอบครัวที่มีรายได้สูงกว่าปัญหาความยากจน การไม่สามารถเรียนได้ดี และปัญหาสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ทำให้เด็กจากครอบครัวที่ยากจนมักจะออกกลางคัน หรือจบแค่ชั้นประถมศึกษา บางส่วนจบแค่ชั้นมัธยมศึกษา ไม่เรียนต่อในระดับที่สูงกว่านั้น

ปัญหาความไม่เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ได้รับการยืนยันจากสถิติการสำรวจและการวิจัยทางเศรษฐศาสตร์การศึกษาจำนวนมาก ดังต่อไปนี้

1. อัตราการเข้าเรียน เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญตัวหนึ่งสำหรับการเข้าถึงทางการศึกษาโดยในระดับก่อนประถมศึกษา

2. อัตราการคงอยู่และอัตราการออกกลางคัน แม้ว่าประชากรวัยเรียนระดับประถมของไทยจะสูงร้อยละ 90 แต่ก็ยังมีเด็กส่วนหนึ่งมีแนวโน้มที่จะออกกลางคัน

3. ระดับการศึกษาโดยเฉลี่ย เป็นตัวชี้วัดด้านโอกาสทางการศึกษาได้อีกด้วย ซึ่งพบว่าประเทศไทยมีแนวโน้มระดับการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้นในประชากรทุกช่วงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549-2554

สำหรับกลุ่มผู้พิการยังมีโอกาสได้รับการศึกษาน้อยมากเมื่อเทียบกับคนปกติส่วนกลุ่มผู้ด้อยโอกาสนั้นยังไม่สามารถพิจารณาโอกาสได้อย่างชัดเจน เนื่องจากยังไม่มีภาระระบุจำนวนประชากรผู้ด้อยโอกาสที่เป็นฐานการคำนวณโอกาสทางการศึกษาอยู่ในกลุ่มผู้ได้รับการศึกษาแล้ว

3. คุณภาพครู คณาจารย์

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพที่สำคัญมากคือ คุณภาพครู คณาจารย์ โดยเฉพาะสำหรับประเทศไทย ซึ่งวัฒนธรรมการเรียนรู้เน้นการฟังบรรยายจากครูอาจารย์มากกว่าที่นักเรียนนักศึกษาจะรู้จักการอ่านศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้คุณภาพในการสอนของครูอาจารย์มีผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษามาก ปัญหาคุณภาพครู อาจารย์ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมาสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านคุณภาพครู การขยายตัวเชิงปริมาณของการศึกษาในรอบ 20-30 ปี ที่ผ่านมา ทำให้มีการขยายการจ้างอาจารย์โดยไม่ได้คัดเลือกอย่างพิถีพิถันในเรื่องความเก่ง นิสัย คุณธรรม ความสามารถในการสอน มักจะเน้นแค่ให้มีปริญญาโดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับสถานที่จบการศึกษาหรือเกรดเฉลี่ยเท่าที่ควร เนื่องจากการศึกษาอุดมศึกษาขยายตัวอย่างรวดเร็วมาก มีคนจบปริญญาตรี ปริญญาโทเพิ่มขึ้นมากโดยมีคุณภาพแตกต่างกัน ส่วนใหญ่คือคุณภาพต่ำลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555) ระบุว่าอุปสรรคสำคัญของสถาบันผลิตครูและพัฒนาครู คือ คนดี คนเก่งไม่เลือกเรียนครู สาระและกระบวนการเรียนรู้ครูศึกษายังไม่สอดคล้องกับความเป็นสากล และฐานทางสังคมและวัฒนธรรมไทย กระบวนการผลิตครูยังขาดจิตวิญญาณของความเป็นครู ขาดแคลนครูที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์สูง ฯลฯ

2. ปัญหาการขาดแคลนครูสะสม ปัญหาการขาดแคลนครูในเชิงปริมาณเป็นปัญหาที่สะสมมาหลายปี โรงเรียนกว่าร้อยละ 60 รายงานว่าประสบปัญหาขาดแคลนครู ซึ่งคาดว่ารวมทั้ง

ประเทศ ประมาณ 70,000 คน เนื่องจากครูอาจารย์เกษียณไปและเข้าโครงการเกษียณก่อนอายุ รวมแล้วหลายหมื่นคน ปัญหาการขาดแคลนครูส่วนหนึ่งเกิดจากการกระจายครูไม่เป็นธรรม โรงเรียนขนาดเล็กในชนบทได้รับงบประมาณน้อยและค้อยมีครูอยากไปอยู่ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ในเมืองจะมีครู อาจารย์มากกว่า ซึ่งเป็นปัญหาบางโรงเรียนมีครูมาก บางโรงเรียนมีครูน้อยและขาดแคลนครู อาจารย์ในโรงเรียนในเมืองบางโรงเรียน

3. ปัญหาหนี้สินครู มีข้าราชการครูกู้ยืมเงินไปแล้วเป็นจำนวนมาก การที่ครูมีหนี้สินมาก ทำให้ครูต้องแบ่งเวลาไปทำงานหารายได้พิเศษ หรือไม่ค้อยมีแรงจูงใจที่จะสอนให้มีผลดี

4. ปัญหาการไม่มีระบบการบริหารจัดการ ที่จะช่วยให้ครูพัฒนาได้เพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นครูนั้นต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับครู อาจารย์ เช่น ความก้าวหน้าทางวิชาชีพมุ่งเน้นการประเมินผลงานที่เป็นเอกสารมากกว่าผลที่เกิดกับผู้เรียน ปัญหาการมีการผลิตครูในบางสาขาและขาดแคลนในบางสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี คณิตศาสตร์ รวมทั้งวิชาชีพสาขาช่างอุตสาหกรรมและบริการ เป็นต้น

4. ประสิทธิภาพการบริหารและจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วม

ปัจจุบันการกระจายอำนาจการบริหารจัดการจากส่วนกลางสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษายังไม่สัมฤทธิ์ผล ภาคเอกชนยังมีส่วนร่วมน้อยในการจัดการศึกษาและการจัดทรัพยากร เพื่อการศึกษา ยังเป็นการจัดเชิงอุปทานให้สถานศึกษาไม่เป็นตามอุปสงค์ ไปยังผู้เรียน ทั้งที่ปัจจุบันสัดส่วนงบประมาณด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ใจกลางของปัญหาคุณภาพการศึกษาไทยจึงไม่ใช่การขาดทรัพยากรแต่เป็นการขาดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร อันเนื่องมาจากขาดความรับผิดชอบของระบบการศึกษาต่อนักเรียนและผู้ปกครอง การเริ่มการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจึงต้องมุ่งตรงไปที่การสร้างความรับผิดชอบของผู้จัดการศึกษาทั้งภาครัฐ โรงเรียน และครู แล้วจึงหนุนเสริมด้วยมาตรการอื่น

5. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวความคิดที่ต้องการเทคโนโลยี สื่อ และอุปกรณ์ทางการศึกษาที่ทันสมัยเข้ามาช่วยครูและเด็ก เพื่อให้สามารถแสวงหาความรู้ และมีทักษะที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของไทยยังพบปัญหาหลายประการ เช่น อุปกรณ์ไม่เพียงพอ มีราคาสูง ขาดงบประมาณ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ฯลฯ รวมทั้งการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้หรือแหล่งพัฒนาความรู้ ไม่สามารถบูรณาการเทคโนโลยีให้เข้ากับหลักสูตรได้

6. การผลิตและพัฒนากำลังคน

ความไม่สอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของประเทศ เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องและก็จะยังเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต เนื่องจาก

1. การผลิตกำลังคน ส่วนใหญ่เป็นไปตามความสามารถในการผลิตของสถานศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนระดับปริญญาตรีและสูงกว่าผลิตบัณฑิตเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก รวมทั้งมีการผลิตกำลังคนระดับปริญญาตรีด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มากเกินความต้องการ ในขณะที่สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ผลิตได้น้อยกว่าความต้องการ

2. สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 – 2546 แต่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2547 – 2550 แต่ก็ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

3. ผู้สำเร็จอาชีวศึกษานิยมเรียนต่อในระดับปริญญาตรีร้อยละ 60 มีผู้สำเร็จอาชีวศึกษาระดับ ปวช. เข้าสู่ตลาดแรงงานเพียงร้อยละ 19.73 ลดลงจากปี พ.ศ. 2550 ประมาณร้อยละ 10 ทำให้ประเทศขาดกำลังคนระดับกลางเพิ่มขึ้น

4. การเปลี่ยนแปลงโครงการประชากรในอนาคต พบว่า ประชากรวัยเด็กมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ และในอนาคตจะมีสัดส่วนน้อยกว่าผู้สูงอายุ ส่งผลถึงผู้เรียนระดับชั้นพื้นฐานในระบบจะค่อย ๆ ลดจำนวนลง และอาจมีผลต่อการขาดแคลนแรงงานในอนาคต

5. กำลังคนที่ผลิตได้ขาดคุณลักษณะทั้งด้านความรู้และทักษะที่จำเป็น เช่น ทักษะด้านการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์และความรู้ด้าน IT การประยุกต์ใช้ตัวเลข/ทักษะคำนวณขั้นพื้นฐาน เป็นต้น รวมทั้งขาดคุณลักษณะอื่นที่สำคัญ

6. ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ยังไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตรงกับลักษณะงานและส่วนมากขาดคุณลักษณะทั้งด้านความรู้ ทักษะ กิจนิสัยอุตสาหกรรม รวมทั้งไม่มีความอดทนและความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่มีประสบการณ์ สถานประกอบการส่วนใหญ่ต้องนำไปฝึกอบรมอีกอย่างน้อย 3 – 6 เดือน ทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายและเสียเวลาเพิ่มขึ้น การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและอุดมศึกษาในจังหวัด/กลุ่มจังหวัดมีความซ้ำซ้อนกัน เช่น ในส่วนอาชีวศึกษา มีทั้งในวิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา และในระดับอุดมศึกษา มีทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่เปิดสอนในสาขาวิชาเหมือนกัน ซึ่งทำให้มีปัญหาในเชิงปริมาณและคุณภาพรวมทั้งยังไม่ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเท่าที่ควร

จากยุทธศาสตร์สถานการณ์ด้านการศึกษา จะเห็นได้ว่า สถานการณ์ทั่วไปและสถานการณ์เฉพาะ ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษามากขึ้น และการผลิตและพัฒนาากำลังคน เพื่อเพิ่มจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มากขึ้น และมีการพัฒนากำลังให้มีทักษะด้านต่าง ๆ อีกทั้งยังให้ให้สถานศึกษาและอุดมศึกษาจัดการเรียนการสอนไม่ให้ความซ้ำซ้อนกับการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาท

ความหมายของการทะเลาะวิวาท มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

อุดมรัตน์ เชาว์วิวัฒน์ (ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายว่า การทะเลาะวิวาท หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาที่นำไปสู่การโต้เถียงด้วยวาจา และได้ใช้กำลังหรืออาวุธ ตลอดจนวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ที่นำมาใช้แทนอาวุธ เข้าทำร้ายซึ่งกันและกันจนได้รับความเสียหาย

วีรพล เจริญวิศาล (2545) ได้ให้ความหมายของการทะเลาะวิวาทไว้ว่า การใช้กำลังร่างกาย หรืออาวุธ เข้าประทุษร้ายกันของบุคคล ตั้งแต่ 2 คน ระหว่างนักศึกษาในสถาบันเดียวกัน หรือต่างสถาบัน อันเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายทั้งร่างกายและจิตใจ

สุภาวดี มั่นจิระ (2547) ได้ให้ความหมายของการทะเลาะวิวาท ไว้ว่า พฤติกรรมที่วัยรุ่นนักเรียน นักศึกษา ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยการโต้เถียง การใช้ร่างกายหรือกำลังอาวุธ เข้าทำร้ายกับนักเรียน นักศึกษา นักศึกษาสถาบันเดียวกัน รวมทั้งการทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น

ความหมายของคำว่าก้าวร้าว (Aggression)

ความก้าวร้าวเป็นการกระทำที่นักจิตวิทยาและบุคคลโดยทั่วไป ให้ความสนใจกันมาก จึงมีผู้แสวงหาคำตอบว่าทำไมมนุษย์จึงก้าวร้าว ซึ่งก็มีผู้ให้ความหมายและตั้งทฤษฎีของความก้าวร้าวไว้ดังนี้

ปราณี จันทร์หอม (2541) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การกระทำที่รุนแรงกว่าปกติ มีผลทำให้ผู้อื่นหรือตนเองได้รับความเจ็บปวด เกิดความเสียหาย ทั้งที่เจตนา และไม่เจตนา การแสดงออกของความก้าวร้าวมีได้หลายทาง คือ ทางวาจาหรือคำพูด เช่น การพูดคำ ข่มขู่ เป็นต้น ทางการกระทำของร่างกาย เช่น การต่อสู้ ชกต่อย การตีรันฟันแทง การข่มขืน เป็นต้น การกระทำที่ทำให้เกิดการสูญเสียทรัพย์สินสมบัติ เช่น การทำลายข้าวของเสียหาย ทบให้แตก จุดไฟเผา วางระเบิด การนิทาว่าร้าย เพื่อให้เกิดความเจ็บอาย และเสียชื่อเสียง

สุชา จันท์เอม (2542) อธิบายว่า ความก้าวร้าวจัดเป็นพฤติกรรมของคนที่ขาดความสุขอาจแสดงออกทางร่างกาย หรือวาจาก็ได้ เช่น การทำลายข้าวของ การทำร้ายร่างกาย การดูคำ การพูดหยาบคาย เป็นต้น พฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้จากสังคม เด็กใช้ป้องกันตนเองการรุกรานของผู้อื่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีวิธีการเรียกร้องความสนใจจากเพื่อน ๆ อีกด้วย เพื่อให้เพื่อน ๆ เกรงกลัวความก้าวร้าวนี้สังคมมักจะติเตียน ทำให้เด็กที่มีความก้าวร้าวมักจะต่อต้านสังคม

นพมาศ ชีระเวคิน (2542) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มที่มีความตั้งใจในการทำร้ายผู้อื่น ข้อสำคัญที่สุดผู้ที่กระทำความก้าวร้าวมีความตั้งใจหรือตั้งใจ

สุนีย์ ธีรวิรุฬห์ (2542) ให้ความหมายว่า ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางร่างกาย หรือวาจาที่แสดงออกในรูปการข่มขู่ กดขี่ แข่งขัน การทำลายข้าวของ การทำร้ายร่างกายอันนำไปสู่การใช้กำลังที่รุนแรง

ลักษณะของพฤติกรรมทะเลาะวิวาท

สุกัลยา อนุชิตไพสิน (2527) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ไว้ดังนี้

1. การทะเลาะวิวาทด้านคำพูด หมายถึง การพูดให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย อับอาย น้อยใจ ไม่พอใจ หวาดระแวง ตัวอย่างพฤติกรรม ได้แก่

- พูดข่มขู่จะทำอันตรายต่อร่างกายผู้อื่น
- ใช้คำพูดตำผู้อื่นอย่างรุนแรง
- ต่อว่าบุคคลที่ทำให้ตนไม่พอใจ
- พูดสบประมาท หรือโจมตีผู้อื่น
- โต้แย้งกันเพื่อเอาชนะผู้อื่นที่มีเหตุผลดีกว่าตนเอง
- พูดจาประชดประชัน

2. การทะเลาะวิวาทด้านการกระทำ หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำในลักษณะที่รุนแรงกว่าปกติ ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งตนเอง ผู้อื่น หรือทรัพย์สิน ตัวอย่างของพฤติกรรม ได้แก่

- ใช้กำลังชกต่อย ตบตี หรือทุตีผู้อื่น
- การกลั่นแกล้งให้ผู้อื่นเจ็บตัว โดยใช้และไม่ใช้อาวุธ
- การขว้างปาสิ่งของไปยังร่างกายของผู้อื่นที่ทำให้ตนเกิดความไม่พอใจ
- การทำลายสิ่งของเครื่องใช้ทั้งที่เป็นของตนเองและผู้อื่น
- การใช้อาวุธหรือเครื่องทุ่นแรงทำอันตรายต่อสิ่งของหรือร่างกายผู้อื่น

ลักษณะของความก้าวร้าว

ในปี ค.ศ. 1965 โบโควิทซ์ (Berkowitz, 1965: 302) แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. พฤติกรรมก้าวร้าวที่เป็นเครื่องมือไปสู่เป้าหมาย (Instrumental Aggression) เป็นพฤติกรรมที่ไม่มีเจตนาร้ายแม้จะทำให้บุคคล หรือสิ่งของเสียหายบุคคลจะแสดงพฤติกรรมเพื่อผลบางอย่าง เช่น เพื่อระบายความคับใจ เพื่อรางวัลหรือเพื่อเรียกร้องความสนใจ พฤติกรรมชนิดนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์จัดสิ่งแวดล้อม และการลงโทษ

2. พฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดจากความโกรธ (Angry-Aggression หรือ Hostility Aggression) เป็นพฤติกรรมที่ต้องการให้บุคคล หรือสิ่งของได้รับอันตรายตัวกำหนดพฤติกรรมก้าวร้าวชนิดนี้ คือ การได้รับโทษในอดีต และการถูกทำลายศักดิ์ศรีในปัจจุบัน

นอกจากนี้ บาช (Bach, 1970: 279) ได้แบ่งความก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. ลักษณะการก้าวร้าวที่แสดงความโกรธออกมาอีก เนื่องจากเกิดความคับข้องใจในการแก้ปัญหาและมีเจตนาที่จะทำให้ผู้อื่น ได้รับอันตราย บาดเจ็บ หรือได้รับการหมิ่นประมาท (Hostile Type Aggression)

2. ลักษณะการแสดงออกถึงความต้องการที่แท้จริง เพื่อที่จะให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับการปรับปรุงพฤติกรรมของเขา แต่จะทำให้มีผลกระทบกระเทือนต่อสัมพันธภาพที่เคยมีต่อกัน ทั้งที่วัตถุประสงค์จริง ๆ ไม่ต้องการที่จะทำลายหรือทำร้ายผู้อื่น (Impact-Type Aggression)

อัลเบอร์ตี และเอ็มมอนส์ (Alberti & Emmons, 1978: 21-24) ได้แบ่งความก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะเช่นกันคือ

1. ความก้าวร้าวทั่ว ๆ ไป (General Aggressiveness) หมายถึง ลักษณะที่บุคคลแสดงความก้าวร้าวต่อผู้อื่นในทุก ๆ สถานการณ์อันเนื่องมาจากบุคคลเหล่านี้มีความมั่นใจในตนเอง (Self-Confidence) มากเกินไป จะพูดกับใครมักจะออกคำสั่งและพูดดูถูกความคิดของผู้อื่น ดังนั้น บุคคลเหล่านี้มักจะเกิดความขัดแย้งกับกลุ่มเสมอ จึงทำให้มีเพื่อนน้อยมาก และบุคคลเหล่านี้ต้องการความรักและการยอมรับจากผู้อื่นมาก แต่เขามักจะไม่ว่าจะอย่างไรเพื่อจะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

2. ความก้าวร้าวตามสถานการณ์ (Situation Aggressiveness) หมายถึง ลักษณะที่บุคคลแสดงความก้าวร้าวต่อผู้อื่นตามสถานการณ์ และต้องปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองใหม่ตามที่ได้มีผู้เสนอแนะไว้

สรุปได้ว่า ความก้าวร้าวเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งที่บุคคลจะแสดงการกระทำในลักษณะที่รุนแรงผิดปกติ เพื่อตอบสนองหรือปลดปล่อยความเครียด ความคับข้องใจ ความโกรธ และรู้สึกที่ไม่ดีต่าง ๆ ซึ่งการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลเสียทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นได้

ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน

แนวคิดของ Edwin H. Sutherland (อ้างใน วัชรพันธ์ ประดิษฐ์พงษ์ 2544:15) ที่พิจารณามุ่งไปที่กลุ่มเพื่อนประเภทของเพื่อนและลักษณะรวมทั้งพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสาระที่น่าสนใจ คือ ก่อนที่เด็กและเยาวชนจะคบเพื่อนที่กระทำความผิด ตนเองยังไม่มีความคิดโน้มเอียงที่จะกระทำความผิด แต่เมื่อได้คบเพื่อนที่กระทำความผิดแล้ว จึงได้เรียนรู้ค่านิยม ทัศนคติและกลวิธีเทคนิคที่โน้มน้าวให้กระทำความผิด ในที่สุดจะมีพฤติกรรมและบุคลิกภาพเป็นที่เห็นว่าการกระทำความผิดเป็นธรรมดา

ทฤษฎีนี้มีข้อเสนอแนะสังเกต 9 ข้อ สรุปได้ว่า พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมมีการเรียนรู้ด้วยการคบหาสมาคม พบปะใกล้ชิด มีปฏิสัมพันธ์กันต่อเนื่อง อิทธิพลที่เกิดจากความสัมพันธ์กันจะทำให้การเรียนรู้มีผลเกิดขึ้นรุนแรงมากขึ้นอย่างไร ขึ้นกับความถี่และกลุ่มเพื่อนจะมีมากเพียงใดในขอบเขตปริมาณ และคุณภาพของความสัมพันธ์ที่บุคคลนั้นมีต่อกัน ดังนั้น อาชญากรรมหรือ

6. การที่บุคคลที่กระทำผิด เพราะได้ยึดถือนิยามส่งเสริมการละเมิดกฎหมายมากกว่า นิยามต่อต้านการละเมิดกฎหมายนี้เป็นหลักสำคัญของทฤษฎีการสมาคมที่แตกต่างกัน

7. การคลุกคลีกับแบบแผนการละเมิดกฎแปรผันแตกต่างกันในด้านความถี่ระยะเวลา ความก่อนหลัง และเกียรติภูมิของแหล่งที่มา หมายความว่า ถ้าบุคคลมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดถี่หรือบ่อยๆ และอยู่ในช่วงเวลานานๆ โอกาสที่บุคคลจะกระทำผิดไปด้วยมีมาก นอกจากนี้ถ้าบุคคลมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในช่วงต้นๆ ของชีวิต พฤติกรรมกระทำผิดนั้นเป็นที่ยกย่อง มากน้อยเพียงไรต่อบุคคล และบุคคลมีปฏิกิริยาทางอารมณ์สัมพันธ์กับมากสมาคมมากโอกาสที่บุคคล จะยอมรับและปฏิบัติตามแบบแผนที่เกิดขึ้นได้มาก

8. พฤติกรรมที่ละเมิดกฎและพฤติกรรมที่ต่อต้านการละเมิดกฎ มีกระบวนการเรียนรู้ เหมือนกลไกการเรียนรู้ทั่วไป แต่แตกต่างที่ “เนื้อหา” ความหมาย คือ กลไกของกระบวนการ เรียนรู้นั้นเหมือนกันหมด เช่นการเรียนรู้เป็นคนที่มีประสิทธิภาพ หรือไม่มีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ เป็นผู้กระทำผิด หรือการเรียนรู้เป็นคนดี ทฤษฎีการเรียนรู้จะเหมือนกันแต่ผลที่ตามมา คือ เมื่อ บุคคลเรียนรู้กระทำผิด และประเมินว่ามันดีก็จะละเมิดบรรทัดฐานโดยทั่วไปของสังคม

9. ในขณะที่พฤติกรรมการกระทำผิดเป็นการแสดงออกของความต้องการ หรือค่านิยม ทั่วไป แต่พฤติกรรมการกระทำผิดไม่สามารถอธิบายได้จากความต้องการ หรือค่านิยมโดยทั่วไปนั้น เพราะพฤติกรรมปกติก็แสดงซึ่งความต้องการและค่านิยมอย่างเดียวกันแต่วิธีการที่จะได้มาตามความ ต้องการนั้นแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการสมาคมที่แตกต่างของซัทเธอร์แลนด์(Sutherland) พบว่า ทฤษฎีนี้มุ่งไปที่การเรียนรู้ที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อบุคคลโดยเฉพาะบุคคลที่มีความ ใกล้ชิด สนับสนุน และมีความผูกพันทางจิตใจ ดังนั้นเมื่อเด็กนักเรียนได้คบหาสมาคมกับกลุ่มเพื่อน ผูกที่เคยมีประสบการณ์ หรือเคยก่อเหตุทะเลาะวิวาทมาก็จะรับเอาพฤติกรรมดังกล่าวติดตัว และเมื่อ เข้าสู่สถานการณ์ที่มีการก่อเหตุทะเลาะวิวาทก็จะเข้าร่วมก่อเหตุทะเลาะวิวาท

ทฤษฎีการเลียนแบบ

ทฤษฎีการเลียนแบบหรือทฤษฎีการเอาอย่างนี้ ถูกรับคิดของนักสังคมวิทยาและ อาชญวิทยา ชาวฝรั่งเศส ชื่อ ดาร์ต (Tarde) ซึ่งมีชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ.1843 – 1904 เป็นผู้นำที่ ให้ความสนใจต่ออิทธิพลของหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีต่อการอาชญากรรม และได้ชี้ให้เห็นว่าเมื่อเกิด อาชญากรรมเป็นปัญหาลูกโซ่และเขาได้ตั้งกฎแห่งการเลียนแบบขึ้น มีข้อสังเกตดังนี้ (อัณณพ ชูบำรุง, 2532 : 32-34)

1. คนมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบแฟชั่นและประเพณีของคนอื่นตามปกติกลุ่มชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จะมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องแฟชั่นและประเพณีอย่างช้าๆ แต่ถ้ากลุ่มที่แตกต่างกันติดต่อกันก็จะส่งเสริมให้เกิดการเลียนแบบมากขึ้น

2. ผู้ที่มีฐานะต่ำกว่าจะเลียนแบบผู้ที่มีฐานะสูงกว่า โดยชี้ให้เห็นว่ามีอาชญากรรมอีกหลายชนิดที่เริ่มเกิดขึ้นในหมู่ชนชั้นสูงและแพร่หลายไปยังหมู่ชนชั้นต่ำ โดยการเลียนแบบ

3. คนเราจะเลียนแบบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ หากพฤติกรรมแบบเก่าหลายแบบเกิดขัดแย้ง ตาร์ด(Tarde) เชื่อว่าการเลียนแบบเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง การเลียนแบบบางอย่างทำให้เกิดอาชญากรรม และอาชญากรรมจะแพร่ออกไปในลักษณะเดียวกันการแพร่ของแฟชั่น และแฟชั่นของอาชญากรรมก็เหมือนกันแฟชั่นของเสื้อผ้าและทรงผม

4. ทฤษฎีความผูกพันทางสังคม (Social Bond Theory) ของทราวิสเฮอร์ชชี (Travis Hirschi) (Hirschi, 1982 : 178)

ทฤษฎีอธิบายว่าการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น เป็นผลมาจากที่ตัวเชื่อมระหว่างวัยรุ่นและสังคมอ่อนตัวลง หรือแตกหักไป ตัวเชื่อมที่กล่าวถึงมีส่วนประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ความรู้สึกผูกพัน (Attachment) เป็นความรู้สึกผูกพันหรือความรู้สึกผิดชอบชั่วดีอันเป็นความรู้สึกที่มีลักษณะของการคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนอื่นๆ หรือของสังคมส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว นั่นคือ การรับเอาบรรทัดฐานของสังคมเข้าไปในตัวบุคคล

2. การผูกมัด (Commitment) หรือความรู้สึกผูกมัด อันเป็นการกระทำที่เกิดจากการใคร่ครวญถึงผลได้หรือกำไร หรือผลเสีย หรือการเสี่ยงก่อนที่จะกระทำการ หรือผูกมัดตนเองกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นั่นคือ เป็นเรื่องของการคิดถึงต้นทุนอันได้แก่ เวลา พลังงาน และตัวเองที่จะใช้ในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ตามแบบแผนของสังคม

3. การทุ่มเทเกี่ยวข้อง (Involvement) คือ การหมกมุ่น หรือทุ่มเทเวลาและพลังงานให้หมดไปกับกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น การที่บุคคลทุ่มเทเกี่ยวข้องอยู่กับกิจกรรมหรือการกระทำตามแบบแผนที่สังคมยอมรับ ย่อมช่วยลดโอกาสหรือยับยั้งไม่ให้เกิดการกระทำผิดได้อย่างหนึ่ง

4. ความเชื่อถือ (Belief) โดยถือว่าบุคคลในสังคมมีความแตกต่างกันในเรื่องระดับหรือขนาดของความเชื่อที่มีต่อความถูกต้องทางจริยธรรมของกฎเกณฑ์ หรือบรรทัดฐานของสังคมว่าเขาควรจะเชื่อฟัง บรรทัดฐาน หรือค่านิยมของสังคมมากน้อยเพียงใด นั่นคือ ถ้าบุคคลมีความเชื่อถือบรรทัดฐานของสังคม การกระทำผิดย่อมเกิดขึ้นได้ยาก แต่ถ้าบุคคลมีความเชื่อถือบรรทัดฐานของสังคมน้อยลงเท่าไร เขายังมีแนวโน้มที่จะละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคม หรือมีการกระทำผิดมากขึ้นเท่านั้น

ทฤษฎีความผูกพันต่อสังคม

หัวใจของทฤษฎีนี้อยู่ที่ความผูกพันทางสังคม (Social Bond) เป็นสิ่งที่คุณจะต้องมี เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม โดยเฉพาะต่อมาตรฐานความประพฤติว่าอย่างไรถึงจะเป็น ความประพฤติที่เหมาะสม ซึ่งความผูกพันทางสังคมนี้ได้แก่

1. ความรู้สึกผูกพัน (Attachment) หมายถึง ความรู้สึกผูกพันหรือความรู้สึกรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ (Superego or conscience) อันเป็นความรู้สึกที่มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนอื่นหรือของ สังคมส่วนรวมมากกว่าตนเอง (Hirschi, 1969 : .17 – 19) ดังนั้นความผูกพันนี้อาจเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ในการควบคุม

1.1 ความรู้สึกผูกพันต่อบิดามารดา (Attachment to Parents) Hirschi มองว่าเด็ก วัยรุ่นที่มีความรู้สึกผูกพันกับบิดามารดา จะมีโอกาสที่จะกระทำผิดได้น้อย ขณะเดียวกัน ถ้าชีวิตใน ครอบครัวไม่มีความสุขก็จะนำไปสู่การกระทำผิดได้ (Hirschi, 1969: 83)

1.2 ความรู้สึกผูกพันต่อโรงเรียน (Attachment to school) พบว่าเด็กที่ไม่ชอบ โรงเรียน หรือปฏิเสธกฎเกณฑ์ของโรงเรียน มีแนวโน้มที่จะประพฤติได้ง่าย และพบว่าเด็กนักเรียน ชายที่ไม่ค่อยสนใจต่อความคิดของครูที่คิดเกี่ยวกับตัวเขา เด็กนักเรียนนั้นก็จะมีโอกาสที่จะกระทำผิด ได้มากกว่า

1.3 ความรู้สึกความผูกพันต่อเพื่อน (Attachment to Peer) พบว่าเด็กวัยรุ่นที่มีความ ผูกพันต่อเพื่อนมากจะกระทำความผิดน้อยลง และพบว่าเด็กที่มีความรู้สึกผูกพันกับเพื่อนที่ กระทำผิดจะทำให้เขามีโอกาสที่จะกระทำผิดด้วย อย่างไรก็ตาม (Hirschi, 1969:19) Hirschi ได้กล่าว เตือนว่า ความรู้สึกผูกพันต่อผู้อื่นเป็นเพลงองค์ประกอบหนึ่งของการควบคุมตัวบุคคลเท่านั้น ดังนั้น ย่อมหมายความว่ายังมีตัวประกอบอื่นที่มีส่วนในการควบคุมตัวบุคคลเท่านั้น ดังนั้นย่อมหมายความว่า ยังมีตัวประกอบอื่นอีกที่มีส่วนในการควบคุมตัวบุคคล

2. ความยึดมั่น (Commitment) Becker (1960 : 35 – 36) ได้ให้ความหมายว่า ประการแรกบุคคลในฐานะที่ต้องตัดสินใจถึงผลกระทำใดการกระทำหนึ่ง ทั้งเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้อง กับการกระทำนั้น ประการที่สองบุคคลนั้นจะต้องอยู่ในฐานะที่จะเลือกกระทำในลำดับความสำคัญ ก่อนประการสุดท้ายจะต้องระมัดระวังและคำนึงถึงผลที่เกิดจากการตัดสินใจของเขานั้นย่อม หมายความว่าบุคคลได้พิจารณาแล้วเห็นว่าจะได้รับประโยชน์น้อยกว่าสิ่งที่ลงทุนไปแล้วเขาก็จะไม่ ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม คือก่อนการตัดสินใจที่จะกระทำผิดก็จะมีการไตร่ตรองมา (Hirschi, 1969: 20- 21) เพราะคนเราทำอะไรมองหวังผลกำไรหรือประโยชน์ที่ได้รับไม่ใช่เป็นเพียงการคำนึงถึง เพียงแค่ปัจจุบัน แต่ยังรวมเอาอนาคตเข้าไว้ด้วยกฎระเบียบสูงกว่าเด็กที่ไม่มีความคาดหวัง

3. ความเกี่ยวข้อง (Involvement) ในกิจกรรมของนักเรียนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมของโรงเรียนเกี่ยวกับวิชาการ และไม่เกี่ยวกับวิชาการ ถ้านักเรียนทุ่มเทเวลาเกี่ยวข้องกับ

กิจกรรมทั้งสองด้านแล้วจะมีแนวโน้มที่กระทำผิดต่ำ คือ กิจกรรมทั้งสองด้านของโรงเรียนมีค่าเชิงลบกับการกระทำผิด (Hidelang, 1973:481) การทุ่มเทเวลาให้กับกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับระเบียบของสังคม เช่น กีฬา ดนตรีหรือกิจกรรมอื่นๆจะทำให้ไม่มีเวลาหรือโอกาสที่จะทำความผิดได้ (Hirschi, 1969: 187)

4. ความเชื่อ (Belief) Hirschi ไม่เชื่อว่าจะมีวัฒนธรรมยอมของผู้กระทำผิดเพราะทฤษฎีการควบคุมของ Hirschi ยึดถือว่ามีแบบค่านิยมที่เข้าร่วมกันอยู่ในกลุ่มหรือสังคมแม้มีการล่วงละเมิดบรรทัดฐานของสังคม ดังนั้น การกระทำผิดจึงมิได้มีผลมาจากการมีความเชื่อที่จะต้องการกระทำผิดแต่การกระทำผิดมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นหากขาดความเชื่อที่ห้ามกระทำผิด (Hirschi, 1969 : 23)

ความผูกพันทางสังคมทั้ง 4 ด้านนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการกระทำผิด เช่น ความรู้สึกผูกพันกับการยึดมั่น เด็กวัยรุ่นที่มีปัญหาผลมาจากการที่เขาไม่มีความรู้สึกผูกพันกับผู้ปกครองและเพื่อน หากเด็กมีความรู้สึกผูกพันกับบิดามารดาและเพื่อนจะทำให้เขาอุทิศตัวเองไปกับการการศึกษาและการกระทำเป็นที่ยอมรับ เห็นได้ว่าความรู้สึกผูกพันจะส่งผลให้เด็กวัยรุ่นยึดมั่นในบรรทัดฐานที่สังคมยอมรับ (Hirschi, 1969 : 27)

ทฤษฎีวิวัฒนธรรมรอง

อัลเบิร์ต โคเฮน (Cohen,1955) ได้นำสมมติฐานของทฤษฎีความกดดันทางสังคมที่เน้นกรณีมีความกดดันเกิดขึ้นกับชนชั้นบางกลุ่มของสังคม ทำให้พวกเขาต้องตอบโต้โดยการเป็นอาชญากร โดยได้นำเสนอในหนังสือเรื่อง “เยาวชนผู้กระทำผิด : วัฒนธรรมของแก๊งวัยรุ่น”(Delinquent Boy : The Culture of the Gang) ในปี ค.ศ. 1955 ซึ่งโคเฮนนำเสนอว่าเยาวชนวัยรุ่นมักจะกระทำผิดกฎหมายในลักษณะเป็นกลุ่มโดยไม่เป็นส่วนตัว ละมีพฤติกรรมดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นการกระทำที่ไม่จริงจังมุ่งหมาย แต่โหดร้ายและเป็นการแสดงออกถึงการต่อต้านสังคมลักษณะของพฤติกรรมเช่นนี้ค่อนข้างจะแตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไป เนื่องจากอาชญากรรมอื่นผู้กระทำมักจะมีวัตถุประสงค์ เช่น ต้องการทรัพย์สิน ต้องการแก้แค้น ฯลฯ โคเฮน เชื่อว่าการกระทำผิดเหล่านี้เป็นการโต้ตอบต่อวัฒนธรรมของสังคมที่ยกย่องและยอมรับบรรทัดฐานของชนชั้นกลางอีกทั้งยังเป็นวิธีการที่จะทำให้เยาวชนได้รับการยอมรับกลุ่มเพื่อนฝูงหรือเป็นการเสริมสร้างสถานะของบุคคลในกลุ่มเยาวชนด้วยกัน

ทฤษฎีของ โคเฮน (Cohen,1955 : 80) ได้เน้นถึงความสำคัญของค่านิยมทางสังคมและชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคล ซึ่งชนชั้นในสังคมจะมีค่านิยมละความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน เด็กหรือเยาวชนที่มาจากครอบครัวชนชั้นล่าง ซึ่ง โคเฮน เรียกว่า “ชนชั้นทำงาน(Working Class) จะถูกอบรมเลี้ยงดูให้มีความในลักษณะตามสัญชาตญาณและมีพฤติกรรมก้าวร้าวและถูกปลูกฝังให้มีความนิยมที่มุ่งเน้นถึงการได้รับตอบสนองต่อความพึงพอใจในระยะสั้น โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมาภายหลัง

อีกทั้งยังเรียนรู้ถึงการปฏิบัติตามคำสั่งตามค่านิยมที่มีอยู่ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผล ความรัก หรือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่นแต่อย่างใด

ในทางตรงกันข้ามเด็กหรือเยาวชนของครอบครัวชนชั้นกลาง จะได้รับการอบรมเลี้ยงดู และปลูกฝังค่านิยมและความเป็นอยู่ ที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับเยาวชนของครอบครัวชนชั้นทำงาน ซึ่ง โคเฮน ได้สรุปว่าค่านิยมของชนชั้นกลางมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ (Cohen, 1955 : 88 – 91) (1) ความอยากและความทะเยอทะยาน (2) ความรับผิดชอบ (3) ความประสบความสำเร็จในการศึกษาและหน้าที่การงาน (4) ความรู้จักระงับซึ่งใจในความต้องการ (5) ความสามารถในการวางแผนระยะยาว และการงบประมาณ (6) ความมีกิริยาวาจาสุภาพ (7) ความสามารถในการควบคุมความก้าวร้าว (8) การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และ (9) ความเคารพในสิทธิบุคคลอื่น และโคเฮน ได้อ้างว่าสมาชิกของครอบครัวชนชั้นกลางพยายามที่จะทำให้ค่านิยมนี้ได้รับการยอมรับในสังคม ความกดดันที่เกิดขึ้นในสถานศึกษานั้น อาจมีผลกระทบต่อเยาวชนจากชนชั้นหลายกลุ่ม แต่เยาวชนจากชนชั้นล่างจะได้รับผลกระทบมากที่สุด เนื่องจากไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังให้มีค่านิยมของชนชั้นกลางจากครอบครัว ประกอบกับเยาวชนเหล่านี้จะมาจากครอบครัวที่มีสถานะภาพทางหน้าที่การงานและเศรษฐกิจที่ต่ำ เป็นเหตุให้เยาวชนเหล่านี้มารวมตัวกันและจัดตั้งบรรทัดฐานและค่านิยมใหม่ขึ้นมา ซึ่งพวกเขาเหล่านั้นสามารถได้รับสถานะภาพทางสังคมได้ โคเฮน ได้แย้งว่าบรรทัดฐานและค่านิยมของชนชั้นกลางซึ่งเป็นเหตุพฤติกรรมอาชญากรรมของเยาวชนเหล่านี้มีลักษณะที่ส่อไปในทางมีเจตนามุ่งร้าย คือรู้ทันตื้นทุ้งและไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ ชูเมคเกอร์ (Shoemaker, 1990) เชื่อว่าโดยสรุปแล้ววัฒนธรรมเหล่านี้จะเป็นพฤติกรรมของเยาวชนจากชนชั้นต่ำแล้ว ยังเป็นการแก้ไข ปัญหาในความผิดหวังกับการจะได้รับสถานะภาพในสังคมซึ่งมาตรฐานได้ถูกกำหนดโดยชนชั้นกลาง

จากทฤษฎี โคเฮน จะเห็นได้ว่าโครงสร้างทางสังคมเป็นรากฐานของพฤติกรรมอาชญากรรม โดยเป็นตัวกีดกันไม่ให้เยาวชนชั้นต่ำขอสังคมได้รับการยอมรับหรือสถานะภาพในสังคม พวกเขาเหล่านี้จึงเกิดอาการที่เรียกว่า “การถูกถอดถอนสถานะภาพ” (Status Deprivation) และนำไปสู่อาการที่เรียกว่า “การผิดหวังในเรื่องสถานะภาพ”(Status Frustration) เมื่อเป็นเช่นนี้ พวกเขาจึงตอบโต้ปรากฏการณ์ทางสังคมนี้โดยไปรวมตัวกันและสร้างวัฒนธรรมขึ้นมาใหม่ซึ่งมีลักษณะตรงข้ามกับวัฒนธรรมหลักของสังคม

ทฤษฎีสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การพยายามค้นหาสาเหตุ หรืออธิบายการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้ทำกันมานานแล้วในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในโลกละตะวันตก โดยนักวิชาการตะวันตกซึ่งได้อธิบายทฤษฎีการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆคือ

1. ทฤษฎีทางชีววิทยา(Biological Theories)

ในทฤษฎีนี้ถือว่า ความด้อยกว่าของพันธุกรรมนั้นเป็นเหตุให้เกิดอาชญากรรมได้ เจ้าของทฤษฎีนี้ คือ Cesare Lombroso (1836 – 1909) และต่อมา Charle B. Goring และ Richard ก็ได้ศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงเพื่อสนับสนุนทฤษฎีของLombroso แนวทฤษฎีนี้มีสาระสำคัญ คือ (วารุณี ภูริสินสิทธิ์, 2532 : 60)

1.1 ความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ Endocrinology โดยเสนอว่าเมื่อระดับฮอร์โมนของเพศชายหรือหญิงเกิดความไม่สมดุล คือ สูงกว่าปกติจะมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมบางอย่าง เช่น ในเพศชายถ้าพบว่า ฮอร์โมนแอนโดรเจน (Androgen) มากเกินปกติ มีผลทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวขึ้น

1.2 ความผิดปกติในช่วงเวลาตั้งครรภ์ ทำให้เด็กที่คลอดออกมามีสภาพเป็นคนที่ปัญญาอ่อน หรือเกิดสมองพิการ ซึ่งมีผลทำให้เด็กถูกล่อลวงไปกระทำผิดได้ง่าย หรือทำให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางสังคมได้

1.3 การถ่ายทอดทางพันธุกรรม โดยเสนอว่า การกระทำผิดอาจสืบเนื่องมาจากการถ่ายทอดทางสายโลหิตได้ เช่น พ่อ แม่ เคยกระทำผิดได้จากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม

1.4 ความผิดปกติของโครโมโซม พบว่า เพศชายบางคนที่มีโครโมโซมที่เป็น XYY หรือที่เรียกว่า Klinufeler's Syndrom จะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวและมีทัศนคติที่ต่อต้านสังคม จึงทำให้เห็นการผิดปกติของโครโมโซมลักษณะนี้มีผลทำให้บุคคลกระทำผิด

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างสรีระกับอารมณ์และพฤติกรรม ทฤษฎีเสนอถึงความสัมพันธ์ระหว่างร่างกาย อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งแบ่งลักษณะของบุคคลว่ามีความสัมพันธ์กับอารมณ์ดังนี้

1.5.1 พวกที่มีรูปร่างอ้วน เตี้ย ลักษณะของบุคคลประเภทนี้ Shetel ได้เสนอความเห็นว่าจะจะเป็นพวกที่มีอารมณ์สนุกสนาน เป็นคนเจ้าสำราญ เป็นคนที่มีเพื่อนฝูงมาก เข้าสังคมได้เก่งกว่าคนลักษณะอื่น

1.5.2 พวกที่มีลักษณะผอมสูง พวกนี้เป็นพวกที่มีนิสัยชอบเก็บตัวเงียบขรึมไม่ชอบแสดงออก มีความสุขุมรอบคอบ ซองอยู่คนเดียว ตกใจง่าย ชักลัวเป็นคนหวาดระแวงผู้อื่น

ทฤษฎีชีววิทยานี้ไม่ได้รับการยอมรับนัก เนื่องจากมีข้อวิจารณ์หลายประการ คือ ตัวอย่างที่ในการศึกษาน้อยเกินไป และระเบียบวิธีวิจัยมีปัญหา มาก แม้จะพบว่าเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดจำนวนหนึ่ง มีความผิดปกติทางร่างกาย เพราะมีผู้ที่มีความผิดปกติจำนวนไม่น้อยที่ไม่กระทำผิด

2. ทฤษฎีทางจิตวิทยา (Psychological Theories)

เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงความบกพร่องทางจิตใจ โดยถือว่าเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดนั้นเป็นผู้นำที่มีความบกพร่องทางจิตใจ มีนักวิชาการหลายท่านถือเอาความวิกลจริต และความแปรปรวนทางอารมณ์ ที่ยังไม่ถึงขั้นวิกลจริต หรือโรคประสาทนั้นเป็นรากฐาน ของทฤษฎีอาชญา

จิตวิทยาแพทย์และนักจิตวิทยาต่างก็ย่ำว่า สาเหตุชักจูงอื่นๆดังนั้นการกระทำผิดจึงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่แสดงถึงการชดเชยหรือทางออก ทฤษฎีหลักๆทางจิตวิทยาที่ใช้อธิบายการกระทำผิด สรุปได้ดังนี้

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psycho Analysis) ผู้ที่เสนอความคิดนี้ได้แก่ (Freud, 1961 : 12-20) ได้เสนอโครงสร้างทฤษฎีบุคลิกภาพของมนุษย์ว่ามี 3 อย่าง คือ

1. Id เป็นองค์ประกอบทางด้านชีววิทยา ซึ่งรวมถึงสัญชาตญาณ Id ถูกปกครองโดยหลักของความพึงพอใจ Id หนีไม่ได้ต่อสภาพความอึดอัดของความเครียด ดังนั้นถ้าร่างกายมีความต้องการต่างๆไม่ว่าจะเป็นความหิวกระหาย หรือความต้องการทางเพศ Id จะตอบสนองเพื่อความพึงพอใจนั้นทันทีโดยไม่คำนึงถึงความจริงใดๆ

2. Ego เป็นองค์ประกอบด้านจิต เกิดขึ้นเมื่อชีวิตจำเป็นจะต้องติดต่อกับโลกของความเป็นจริงอย่างเหมาะสม Ego เป็นสภาพเป็นตัวกลางที่จะปรับให้เกิดความสมดุลระหว่างแรงกดดันของ Id และแรงกดดันของความเป็นจริงภายนอก เพื่อให้บุคคลเป็นที่ยอมรับทางสังคม Ego ถูกชี้นำโดยหลักของความเป็นจริง

3. Super Ego เป็นองค์ประกอบด้านมโนธรรมทางสังคม เป็นระบบสุดท้ายของบุคลิกภาพที่เกิดขึ้นเป็นตัวแทนของอุดมคติ Super Ego ที่มีวุฒิภาวะจะเรียกร้องให้ Ego เกิดขึ้น เมื่อเด็กมีพฤติกรรมไปในทางเดียวกันกับที่สังคมคาดหวังไว้ Super Ego ที่มีวุฒิภาวะจะเรียกร้องให้ Ego ต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งคามสมบูรณ์แบบและควบคุมการกระตุ้นของ Id โดยเฉพาะที่เป็นเรื่องของความต้องการทางเพศและความก้าวร้าว องค์ประกอบทั้งสามประการนี้ได้แยกออกจากกันแต่จะทำงานร่วมกันตลอดเวลา เช่น Id จะหาความพึงพอใจตอบสนองความต้องการ Super Ego เป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมและทางสังคมห้ามไว้โดยมีตัว Ego เป็นตัวประนีประนอมให้เกิดความสมดุลทางพฤติกรรม

ฟรอยด์ (freud, 1961) เสนอว่าในช่วงของวัยรุ่นนี้บุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทางด้านฮอร์โมน และสภาพทางจิตใจทำให้เกิดความไม่สมดุลขององค์ประกอบของบุคลิกภาพทั้ง 3 โดยกำเนิดการต่อสู้ระหว่าง Id และ Ego โดยที่ Id อยู่ในสภาพที่เข้มแข็ง ในขณะที่ Ego ค่อนข้างอ่อนแอ การต่อสู้ระหว่างความขัดแย้งในช่วงวัยรุ่นนี้สะท้อนออกมาในลักษณะที่อยากมีอิสระแต่กลัวความโดดเดี่ยว อยากมีความรักใคร่ชอบแต่มีความกังวลว่าจะไม่สามารถทำได้ และจะมีความทุกข์ทรมานจากการมีความต้องการทางเพศ และมีความคับข้องใจในข้อห้ามทางสังคม และการควบคุมจากภายใน จากการต่อสู้เพื่อความสมดุลของบุคลิกภาพนี้ ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน รวมทั้งอาจมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางสังคม ปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาทางจิตวิทยาที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกระทำผิดและความผิดปกติทางจิตใจในระดับกว้างได้ ทำให้คำอธิบายทางจิตวิทยาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับ

3. ทฤษฎีทางสังคมวิทยา (Sociological Theories)

ทฤษฎีทางสังคมวิทยาเชื่อว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิด อันเนื่องมาจากสาเหตุทางโครงสร้างของสังคม เช่น โครงสร้างของสังคม ทางเศรษฐกิจ ทางวัฒนธรรม และทางสังคม และสาเหตุอีกประการหนึ่ง คือ กระบวนการทางสังคมอันเป็นกระบวนการ การเรียนรู้พฤติกรรมของมนุษย์ด้วยกันในสังคม (สุพัตรา สุภาพ, 2541 : 51) ทฤษฎีหลักๆทางสังคมวิทยาที่ใช้อธิบายถึงการกระผิดของเด็กและเยาวชนที่ควรกล่าวถึง คือ

3.1 ทฤษฎีวัฒนธรรมรอง (Subculture Theories) อันได้แก่

3.1.1 ทฤษฎีความขัดแย้งทางวัฒนธรรม (Culture Conflict Theory) ของ ทอร์สเทิน (Thorsten, n.d. อ้างใน อรรถพร ชูบำรุง : 75) ทฤษฎีนี้เสนอว่า เมื่อมีการพิจารณาสาเหตุการกระทำความผิดจำเป็นต้องวิเคราะห์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งระหว่างบรรทัดฐานที่แตกต่างกัน ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1.1.1 ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมปฐมภูมิ ได้แก่ ความขัดแย้งที่เกิดจากการที่วัฒนธรรมสองวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมาพบกัน เช่น คนซึ่งอยู่ในประเทศหนึ่ง วัฒนธรรมค่านิยมเป็นอย่างหนึ่งอพยพไปอยู่อีกประเทศหนึ่ง และไปทำตามวัฒนธรรมเดิมของตน ในขณะที่วัฒนธรรมนั้นขัดแย้งกับกฎหมายของสังคมใหม่ทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นผู้กระทำความผิดไป

3.1.1.2 ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมชั้นทุติยภูมิ เซลลิน (Sellin, n.d. อ้างในอรรถพร ชูบำรุง : 2527) เสนอว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในแต่ละสังคมก่อให้เกิดความแตกต่างของคนในสังคมนั้นมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความแตกต่างทางวัฒนธรรมของคนแต่ละกลุ่มในสังคม ถ้าวัฒนธรรมของคนกลุ่มใดไปขัดแย้งกับบรรทัดฐานหลักของสังคม คนในกลุ่มที่ยึดมั่นปฏิบัติตามค่านิยมของตนก็จะกลายเป็นผู้กระทำความผิดไปได้ ดังนั้น อาจมองได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรมก่อให้เกิดการแบ่งงานกันมากขึ้น วัยรุ่นต้องเข้าโรงเรียน กลายเป็นกลุ่มชนย่อยกลุ่มหนึ่งในสังคมเกษตร วัยรุ่นทำงานในครัวเรือนมีวิถีชีวิตกลมกลืนกับผู้ใหญ่) ซึ่งนำไปสู่การสร้างค่านิยมของกลุ่มตนขณะที่การกระทำดังกล่าว ถือว่าเป็นการกระทำความผิดตามบรรทัดฐานทางสังคม ลักษณะเช่นนี้อาจมองว่าการกระทำความผิดของวัยรุ่นเกิดจากความขัดแย้งทางวัฒนธรรมรอง และวัฒนธรรมหลักของสังคมได้

เดอร์ไคหม์ (Durkheim, 1971: 316) ได้กล่าวถึงสังคมว่ามี 2 ลักษณะ คือ สังคมปฐมภูมิและสังคมทุติยภูมิ โดยสังคมแบบแรกมีความสัมพันธ์แบบเนื้อสนิธิ มีความแตกต่างกันน้อยมีลักษณะการดำเนินชีวิตไปในทางเดียวกัน ส่วนแบบที่สองเป็นลักษณะแบบตัวใครตัวมัน มีความผูกพันกันน้อย มีความสลับซับซ้อนมากกว่า ทำให้สังคมขาดระเบียบเสมือนเป็นโรค เรียกว่า “สภาพพยาธิ” และจากหนังสือเรื่องกฎเกณฑ์และวิธีการทางสังคมวิทยา เดอร์ไคหม์ (Durkheim) ได้แสดงความคิดเห็นว่า อาชญากรรมถือเป็นสภาพปกติและเป็นกิจกรรมของสังคม การปราบปรามจะทำได้โดยการลงโทษสังคมใดมีวิธีการพัฒนาการลงโทษ อาชญากรรมจะน้อยลงและอาชญากรรมจะมีประโยชน์ เนื่องจาก

ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการรักษากฎเกณฑ์ต่างๆให้เข้มแข็งมากขึ้นโดยเสนอคำว่า “อโนมี” ว่าเป็นสภาพสังคมที่ขาดบรรทัดฐาน และใช้คำนี้อธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยที่สภาพอโนมีจะนำไปสู่อาชญากรรม

สรุปได้ว่า การที่นักเรียนก่อเหตุทะเลาะวิวาทก็เนื่องมาจากเมื่อเด็กถึงวัยที่เข้าโรงเรียน ภายในโรงเรียนที่จะมีวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มและส่วนใหญ่จะเป็นวัฒนธรรมที่ขัดต่อวัฒนธรรมของสังคมส่วนใหญ่ตามที่ เซลลิน (Sellin) ได้เสนอไว้ โดยที่เด็กจะมีความรู้สึกผูกพันต่อกลุ่มมากกว่าสังคมส่วนใหญ่ และเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับจึงนำไปสู่การกระทำผิดในที่สุด

3.1.2 ทฤษฎีวัฒนธรรมรองของอัลเบิร์ต โคเฮน (Albert Cohen) โดย ในปี ค.ศ. 1955 อัลเบิร์ต โคเฮน (Albert Cohen) ได้จัดพิมพ์หนังสือชื่อเด็กกระทำความผิด (Delinquency Subculture) ได้อธิบายว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำต้องอยู่ในสังคมซึ่งเกณฑ์บรรทัดฐานถูกกำหนดโดยชนชั้นกลาง แต่เด็กชนชั้นกลางเหล่านั้นไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนแบบชนชั้นกลาง จึงไม่พร้อมที่จะแข่งขันกับเด็กที่มาจากชนชั้นกลางหรือแข่งขัน เพื่อจุดมุ่งหมายที่ถูกกำหนดโดยชนชั้นกลาง อย่างไรก็ตามเด็กเหล่านี้ยอมรับในมาตรฐานของชนชั้นกลางผ่านทางพ่อแม่ของตนและผ่านทางสื่อมวลชน เมื่อเขายอมรับในมาตรฐานแต่ไม่มีวิถีทางที่จะได้มา พวกเขาจึงต้องสร้างวัฒนธรรมหรือบรรทัดฐานของตนเองขึ้นมากเพื่อตอบสนองต่อความคับข้องใจ โคเฮน (Cohen) อธิบายว่า วัฒนธรรมย่อยของเด็กเหล่านี้มิได้มุ่งแสวงหา ผลประโยชน์จากการกระทำหรือพฤติกรรมของตน แต่มุ่งแสดงให้กลุ่มเด็กด้วยกันเห็นว่าตนนั้นเป็นคนเก่งหรือเป็นคนมีความสามารถเพื่อจะได้รับการยกย่องในกลุ่มของตน (สุชา จันทรเฒ, 2533 : 11) ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ทฤษฎีนี้ได้ อธิบายถึงพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กที่จับกลุ่มกันเป็นพวกและพฤติกรรมส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคม ดังเช่นการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนที่มักมีการรวมกลุ่มกัน และกลุ่มจะมีค่านิยมของสังคมส่วนใหญ่ เช่น การก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างนักเรียนต่างสถาบัน เป็นต้น

3.1.3 ทฤษฎีวัฒนธรรมของชนชั้นต่ำ โดย มิลเลอร์ (Miller, 1973 : 236-239) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กวัยรุ่นที่มาจากชนชั้นกลางโดยเฉพาะ โดยเสนอว่าในชุมชนชั้นกลางนั้นจะมีวัฒนธรรมของตนเอง และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กในชุมชนนั้นวัฒนธรรมของชนชั้นกลางนี้แตกต่างจากวัฒนธรรมที่เป็นหลักในสังคมวิถีชีวิตของคนชนชั้นกลางมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับความนิยมนั่นเอง เป็นตัวกำหนดภายในโรงเรียน เช่น โรงเรียนที่มีนักเรียนที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ซึ่งนักเรียนที่เข้าไปเรียนในโรงเรียนนั้นๆ ก็จะมีพฤติกรรมที่คล้ายตามและยอมรับค่านิยมนั้นในที่สุดซึ่งวัฒนธรรมของชนชั้นกลางจะประกอบด้วย

3.1.3.1 การขอหาเรื่อง (Trouble) คือการขอเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เกิดกฎหมาย มิลเลอร์ (Miller, 1973) กล่าวว่า ในบางสถานการณ์การละเมิดกฎหมายดูจะ

เป็นการนำมาซึ่งเกียรติยศในชุมชนชั้นล่าง และมีความเชื่อกำกวมระหว่างกระทำตามกฎหมาย หรือ ละเมิดกฎหมายอยู่

3.1.3.2 ความแกร่ง (Toughness) คือ มีความเชื่อถือในความ แข็งแกร่ง ความกล้าแสดงออก และต้องเก่งในเรื่องการต่อสู้ คนชั้นล่างจะมีการยกย่องใน “ความ เป็นผู้ชาย” อยู่มาก จึงมักพบว่าใครที่มีทีท่าเป็นพวกกร้าวร่วมเพศมักถูกทำร้ายรุนแรงในชุมชนชั้นล่าง

3.1.3.3 ความฉลาด (Smartness) คนที่มีความสามารถในการได้มาซึ่ง วัตถุต่างๆ หรือสถานภาพโดยใช้หัวสมองและใช้แรงกายน้อยที่สุดจะได้รับการยอมรับ เช่น การชนะ ในการเล่นพนัน เป็นต้น

3.1.3.4 ความตื่นเต้น (Excitement) คนในชุมชนชั้นล่างชอบความ ตื่นเต้นซึ่งส่วนใหญ่ออกมาในรูปของการดื่ม และการพนันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เล่นม้า เล่นหวย เล่นไพ่ รวมทั้งการไปหาความสนุกสนานทางเพศ

3.1.3.5 เชื่อในโชคชะตา (Fate) คนชั้นล่างมักรู้สึกว่าจะตนไม่สามารถ กำหนดความเป็นไปของชีวิตตนเองได้ และเชื่อว่าทุกอย่างถูกกำหนดโดยดวงชะตา ซึ่งนำไปสู่การ ชอบเล่นการพนันต่างๆ

3.1.3.6 การปกครองตนเอง (Autonomy) คนในชั้นล่างจะแสดงออก ถึงการต่อต้านการควบคุมที่มาจากภายนอก โดยมีภาพว่าผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ต่างๆ มีความไม่ยุติธรรม ต่อพวกตน

สรุปได้ว่า ค่านิยมเหล่านี้มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นในชุมชนนั้นด้วย ซึ่งมีวัยรุ่นปฏิบัติตาม ค่านิยมที่มีอยู่ในชุมชนย่อมนำไปสู่ความขัดแย้งต่อบรรทัดฐานที่ยอมรับของสังคมส่วนใหญ่ ดังเช่น เด็กที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทนั้น พบว่าส่วนใหญ่จะมีสภาพครอบครัวอยู่ในระดับยากจน และเขาก็จะ สนิทสนมกับเพื่อนที่มีฐานะใกล้เคียงกัน โดยจะมีกลุ่มของตนและภายในกลุ่มนั้นจะมีวัฒนธรรมย่อยของ กลุ่มซึ่งจะเป็นไปในทางที่ขัดต่อค่านิยมของสังคมส่วนใหญ่ ดังเช่นการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของ นักเรียน

พฤติกรรมกลุ่ม

พฤติกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากกลุ่มสังคมที่เขาเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ถ้า พิจารณาให้ดี จะเห็นว่า ชีวิตมนุษย์จะหนีจากการเข้ากลุ่มไปให้พ้น กลุ่มเบื้องต้นที่มนุษย์เข้าไปมี ส่วนร่วม ก็ได้แก่ กลุ่มครอบครัว กลุ่มเพื่อนนักเรียน ตลอดมาจนถึงกลุ่มเพื่อนร่วมงาน กลุ่มเพื่อนร่วม ความสนใจ เป็นต้น

กลุ่มในทางจิตวิทยา หมายถึง การที่บุคคลจำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับอย่างใดอย่างหนึ่ง

Sherif (อ้างใน สุชา จันทรธอม, 2529 : 163) ได้กล่าวถึงมูลเหตุการณักรวมกลุ่มของมนุษย์มักมาจากแรงจูงใจ บุคคลจะต้องมีแรงผลักดันบางประการเกิดขึ้นเสียก่อน จึงเกิดมีพฤติกรรม การเข้ากลุ่มขึ้น แรงจูงใจที่พูดถึง ได้แก่ ความเหงา หรือศักดิ์ศรี เกียรติยศ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ บุคคลจะหามาได้ด้วยความสามารถหากไม่เข้าร่วมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

การเข้ากลุ่มโดยทำตามค่านิยมของกลุ่มในทางที่ผิด ดังเช่น การก่อเหตุทะเลาะวิวาท ของนักเรียนอิวะศึกษา หลงในพวกตนเอง ยกพวกทำร้ายอีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อเกิดข้อขัดแย้งกัน หรือ พรรคพวกคนใดถูกทำร้ายก็เจ็บแค้น รวมพวกกันแก้แค้น โดยไม่สืบสาวราวเรื่องราวเหตุความเป็นมา ให้ถ่องแท้เสียก่อน ซึ่งก่อปัญหาให้เห็นอย่างในปัจจุบัน

แนวคิดเกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่ม

โดยทั่วไป เราจะพบว่า มนุษย์มีความแตกต่างกันในเกือบทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็น พฤติกรรม ทักษะคิด ความคิด ความรู้สึก ค่านิยม ภาษาพูด ความเชื่อทางศาสนา แต่มนุษย์ก็ยังมี สิ่งเหมือนกันเป็นพวกเดียวกัน คือ ทุกคนต้องการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม

การที่คนในสังคมหนึ่งๆมีการปฏิบัติหรือกระทำที่เหมือนกัน จะช่วยให้สังคมนั้นมีการ ดำรงชีวิตง่ายขึ้น การใช้ภาษาเดียวกันทำให้สื่อความหมายได้รวดเร็วหลีกเลี่ยงความไม่สอดคล้อง ภายนอกกลุ่ม และช่วยให้บุคคลสามารถสื่อสารและมีการกระทำที่ถูกต้องมีคุณค่า

เมื่อบุคคลในสังคมจำเป็นต้องมีการกระทำที่เหมือนกัน ดังนั้น การคล้อยตามกันอัน เป็นผลการกระทำที่บุคคลได้รับจากสังคมจึงมีทั้งผลดีและผลเสีย ถ้าคล้อยตามกันในทางที่ถูกที่ควร สังคมก็จะน่าอยู่ เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรก็จะทำให้การเดินทางสะดวกสบาย ลดการเกิดอุบัติเหตุที่ กระทำตามที่ส่งผลดีต่อสังคม หากการกระทำตามเป็นไปในทางที่ผิด เช่น กลุ่มติดยาเสพติดหรือค้ายา เสพติดก็เป็นการกระทำตามในทางที่ผิด ซึ่งการกระทำตามนี้จะเป็นเพราะความสมัครใจ หรือเป็น เพราะได้รับแรงกดดันจากกลุ่มก็ตาม ก็จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมาอีกมากมาย เช่นเดียวกันกับ ปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอิวะ เป็นพฤติกรรมที่มีการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับกลุ่มที่ ตนเองอยู่ได้ ดังจะอธิบายได้ดังนี้

1. ความพยายามคล้อยตามกลุ่ม

ตามทัศนะของ Kieslor (อ้างในอภิรัฐ จันทรเทพ, 2546 : 26)การคล้อยตามกลุ่ม คือ การ เปลี่ยนพฤติกรรมหรือความเชื่อที่บุคคลมีต่อกลุ่มอันเป็นผลเนื่องจากแรงผลักดันที่มีอยู่จริง หรือเป็น แรงผลักดันที่บุคคลมีจินตนาการเองก็ได้

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมคล้อยตามกลุ่ม

Baron and Bryme (อ้างใน อภิรัฐ จันทรเทพ, 2546 : 27) ได้อธิบายถึงบุคคลจะ แสดงพฤติกรรมคล้อยตามกลุ่มมากหรือน้อยเพียงใดนั้น มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องหลายประการ ดังต่อไปนี้

2.1 ข้อเท็จจริงและความวางใจ (information and trust) เมื่อบุคคลตกอยู่ใน สภาพที่ต้องการข้อเท็จจริงนั้น คือ เขาไม่รู้ หรือไม่มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจทำสิ่งใดลงไป เขาจะ

มองหาคอนอื่นที่มีข้อเท็จจริงจะให้เขา และเขาพร้อมที่จะคล้อยตามทันที ถ้าบุคคลมีความเชื่อถือ และวางใจว่า กลุ่มจะต้องเป็นผู้รู้คำตอบที่ถูกต้องเสมอ เขาจะคล้อยตามกลุ่มทันที แต่ถ้าเขาไม่มีความไว้วางใจเช่นนั้น เขาจะยืนยันคำตอบเดิมของเขา เพราะฉะนั้น ความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลจะเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

2.2 ข้อผิดพลาดจากคนอื่น (Deviancy) เมื่อบุคคลต้องเผชิญกับสภาพการณ์ที่ไม่มีคนอื่นเห็นด้วยกับเขาเลย เขาจะไม่สบายใจที่ต้องตกอยู่ในสภาพที่ผิดแปลกจากคนอื่นเห็นด้วยกับเขาเลย เขาจะไม่สบายใจที่ต้องตกอยู่ในสภาพที่ผิดแปลกจากคนอื่น บุคคลต้องการให้คนอื่นชอบเขา ยอมรับเขา ดังนั้น บุคคลจะกลัวถ้าเขามีการกระทำหรือความคิดใดที่แตกต่างจากคนอื่น คนอื่นจะไม่ชอบเขา และไม่ยอมรับจากกลุ่มถูกกลุ่มทอดทิ้งหรือเพิกเฉย

2.3 ลักษณะของกลุ่ม (characteristic of group) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมคล้อยตามกลุ่ม นอกจากตัวแปรที่กล่าวมาแล้วลักษณะของบุคคลอยู่ร่วมด้วยนั้นสำคัญมาก ในการที่จะช่วยให้พฤติกรรมคล้อยตามกลุ่มสูงขึ้นหรือน้อยลง ดังจะกล่าวต่อไปนี้

2.3.1 ขนาดกลุ่ม กลุ่มที่มีขนาดใหญ่จะทำให้บุคคลคล้อยตามได้มากกว่ากลุ่มขนาดเล็ก

2.3.2 ความเชี่ยวชาญของกลุ่ม ความเชี่ยวชาญหรือความชำนาญของกลุ่ม หมายถึง การที่กลุ่มมีความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ มากน้อยขนาดไหน โดยปกติแล้วยังมีระดับความรู้ความชำนาญสูงเท่าใด บุคคลจะไว้วางใจกลุ่มมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

2.3.3 ฐานะทางสังคมในกลุ่ม กลุ่มหรือเสียงส่วนใหญ่ของกลุ่มมีฐานะทางสังคมมากเท่าใด ก็จะมีอิทธิพลทำให้คนอื่นคล้อยตามมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

2.3.4 ความเป็นเอกฉันท์ของกลุ่ม กลุ่มที่มีความเป็นเอกฉันท์สามารถทำให้ผู้อื่นคล้อยตามในระดับสูง

2.3.5 ความสามัคคีของกลุ่ม กลุ่มที่มีความสามัคคีมีความเป็นปึกแผ่นมีจุดยึดมั่นร่วมกัน จะทำให้บุคคลคล้อยตามได้สูงกว่าที่มีความแตกแยก

2.4 องค์ประกอบรายบุคคล การที่บุคคลใดจะมีความคล้อยตามกลุ่มมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบรายบุคคลของเขาด้วย ดังต่อไปนี้

2.4.1 เพศ จากการศึกษาของ Julian (อ้างใน อภิรัฐ จันทร์เทพ, 2546 : 28) พบว่า ในสภาวะต่างๆของการทดลองเพศหญิงคล้อยตามสูงกว่าเพศชาย นอกจากเรื่องนั้นๆเป็นเรื่องที่เพศใดคุ้นเคย และมีความสนใจมากกว่ากัน

2.4.2 ภูมิหลังทางวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับว่า บุคคลมีความต้องการที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดู หรือได้รับการเรียนรู้ทางสังคมมาให้คล้อยตามกลุ่ม หรือให้มีความเป็นส่วนตัวของตัวเอง

2.4.3 แรงจูงใจทางสังคมของบุคคล ถ้าบุคคลมีความต้องการที่จะรับการยอมรับจากคนอื่น ๆ เขาจะมีการคล้อยตามสูงด้วย แต่ถ้าบุคคลมีความรู้สึกมั่นคงและมั่นใจว่าได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ อยู่แล้ว การคล้อยตามของกลุ่มจะลดลง

2.4.4 ค่านิยม บุคคลจะคล้อยตามสูงในเรื่องที่เขายังไม่มีค่านิยมหรือไม่ตรงกับค่านิยมของเขา แต่ในเรื่องใดที่บุคคลมีค่านิยมอยู่แล้ว หรือยึดมั่นเชื่อถือของตนอยู่แล้ว จะไม่คล้อยตามคนอื่นไปง่าย ๆ

2.4.5 เชาว์ปัญญา บุคคลที่มีเชาว์ปัญญาสูงย่อมมีความเชื่อมั่นสูงคล้อยตามจะต่ำ

2.4.6 ความภาคภูมิใจในตนเอง บุคคลที่มีความภูมิใจในตนเองต่ำจะมีการคล้อยตามมากกว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง ทั้งนี้ เพราะว่ามีผู้มีความภาคภูมิใจต่ำจะมีเชื่อมั่นในตนเองต่ำด้วย จึงขาดแรงต้านทานและทนไม่ได้ต่อการที่จะทำในสิ่งที่แปลกแตกต่างไปจากกลุ่ม

2.5 สถานภาพบางอย่าง สถานภาพบางอย่างมีผลต่อการคล้อยตามกลุ่ม ดังเช่นสภาพการณ์ที่บุคคลต้องเผชิญหน้าระหว่างกัน พบว่า มีการคล้อยตามสูงกว่าสถานภาพที่ไม่รู้จักกัน หรือไม่พบเห็นหน้ากัน

หากบุคคลใดไม่แสดงพฤติกรรมคล้อยตามกลุ่ม เขาจะได้ชื่อว่า เป็นผู้ขัดขืนหรือต่อต้านสังคม และบุคคลไม่เป็นตัวของตัวเองไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ก็จะไม่สามารถต้านแรงกดดันจากคนอื่น ๆ ในกลุ่มได้ เช่น ในกลุ่มเป็นบุคคลติดยาเสพติด บุคคลนั้นก็จะมีติดยาเสพติดและค้ายาเสพติด ดังนั้น ในการดำเนินชีวิตในสภาพการณ์ทั่วไปบุคคลอาจจะมีการคล้อยตามเพื่อปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มหรือสังคม เช่นเดียวกับปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะมีพฤติกรรมคล้อยตามกลุ่มเพื่อนเพื่อปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มได้

พฤติกรรมวัยรุ่น

วัยรุ่น เป็นวัยที่มีลักษณะเฉพาะดังนี้ (กัลยา นาคเพ็ชร และคณะ, 2548 : 112-113; ทิพย์ภา เชษฐ์เขาวลิต, 2546 : 91)

1. มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็วทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. เป็นวัยที่ต้องการอิสระ ต้องการพึ่งตนเอง ต้องการแสดงความเป็นตัวของตัวเอง แสวงหาปรัชญาและอุดมการณ์ของตนเอง
3. เป็นวัยที่ต้องการแสวงหาความรู้ มีความอยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง และทำสิ่งแปลก ๆ ใหม่ที่ยังไม่เคยทำ

4. มีความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนจะผูกพันกับกลุ่มเพื่อนและเชื่อฟังมากกว่าบิดามารดา
5. มีลักษณะอารมณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและรุนแรง เรียกอีกอย่างว่าวัยพายุแคม (strom and stress)
6. มีความสนใจเพศตรงข้าม และต้องการมีเพื่อนต่างเพศ
7. มีความรู้สึกสับสนในบทบาทของตนเอง บางครั้งรู้สึกเป็นผู้ใหญ่ บางครั้งรู้สึกเป็นเด็ก
8. มีการเรียนรู้เพื่อเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ มีครอบครัว และประกอบอาชีพ
พัฒนาการของวัยรุ่นในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกันเป็นอย่างมาก

พัฒนาการทางร่างกาย

ในระยะต้นของวัยรุ่น จะเป็นระยะที่มีพัฒนาการทางร่างกายอย่างรวดเร็ว เป็นการเจริญเติบโตถึงขีดสมบูรณ์ เพื่อทำหน้าที่อย่างเต็มที่ และเด็กหญิงจะมีพัฒนาการเร็วกว่าเด็กชาย เมื่อมีอายุเท่ากัน พัฒนาการทางร่างกายที่มีการพัฒนาอย่างเห็นได้ชัดเจนคือ(กัลยา นาคเพ็ชร และคณะ, 2548 : 114-118)

1. ขนาดของร่างกาย วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงด้านความสูง และน้ำหนักอย่างมาก โดยเด็กหญิงจะมีอัตราความสูงเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 8 เซนติเมตร โดยจะเพิ่มอย่างรวดเร็วในช่วงอายุ 10-12 ปี ในขณะที่เด็กชายจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 10 เซนติเมตร และความสูงจะเพิ่มขึ้นมากในช่วงอายุ 13-16 ปี

ด้านน้ำหนัก เด็กหญิงจะมีอัตราน้ำหนักเพิ่มสูงสุดเมื่ออายุ 12 ปี โดยเพิ่มประมาณปีละ 4-5 กิโลกรัม ส่วนเด็กชายจะมีอัตราน้ำหนักเพิ่มสูงสุดเมื่ออายุ 14 ปี และเพิ่มประมาณปีละ 5-6 กิโลกรัม

2. โครงสร้างและสัดส่วน การเจริญเติบโตในส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจะเจริญเติบโตไม่พร้อมกัน ทำให้โครงสร้างและสัดส่วนของวัยรุ่นเป็นไปในลักษณะไม่สมดุล เช่น การเจริญเติบโตจะเริ่มจากศีรษะตามด้วยการเจริญเติบโตของมือและเท้า เมื่ออวัยวะทั้ง 3 ได้เจริญสมบูรณ์แล้ว ความยาวของแขนขาจึงเริ่มขึ้น ส่วนลำตัวและไหล่จะขยายตัวในภายหลัง เป็นต้น

3. กล้ามเนื้อและไขมัน การเปลี่ยนแปลงด้านกล้ามเนื้อและไขมันใต้ผิวหนังจะเจริญขึ้นอย่างรวดเร็วและจะเจริญเติบโตเต็มที่หลังจากความสูงได้พัฒนาถึงจุดสูงสุดแล้ว อัตราการเจริญของกล้ามเนื้อในวัยรุ่นชายจะสูงกว่าวัยรุ่นหญิง แต่ปริมาณของไขมันผิวหนังในวัยรุ่นหญิงจะมากกว่าวัยรุ่นชาย วัยรุ่นที่มีรูปร่างผอมอาจมีรูปร่างอ้วนขึ้นกว่าเดิม ระบบการย่อยอาหารและการใช้ประโยชน์จากอาหารทำงานเร็วและมากกว่าเดิม เนื่องจากร่างกายกำลังเจริญเติบโต ทำให้วัยรุ่นหิวเก่ง กินเก่ง และง่วงนอนบ่อย ๆ จึงเรียกวัยนี้ว่า “ช่วงไขมัน” (fat period)

4. การเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงทางเพศ

4.1 ลักษณะทางเพศขั้นที่หนึ่ง (primary sex characteristics) ได้แก่ อวัยวะสืบพันธุ์มีความพร้อมที่จะทำงานมากขึ้น โดยวัยรุ่นหญิงจะมีพัฒนาการของอวัยวะสืบพันธุ์ คือ รังไข่ ท่อนำไข่หรือปีกมดลูก มดลูก ช่องคลอด และจะเริ่มมีประจำเดือน ส่วนวัยรุ่นชายจะมีพัฒนาการอวัยวะสืบพันธุ์คือ ท่ออสุจิ ต่อมลูกหมาก ท่อปัสสาวะ ลูกอัณฑะ ถุงอัณฑะ องคชาติ และจะมีการหลั่งน้ำอสุจิเป็นครั้งแรก

4.2 ลักษณะทางเพศขั้นที่สอง (secondary sex characteristics) เป็นลักษณะที่แสดงถึงความแตกต่างของลักษณะประจำเพศหญิงและเพศชาย

ฮอร์โมนจากต่อมเพศจะทำให้อวัยวะสืบพันธุ์และลักษณะความเป็นผู้หญิงและผู้ชายเจริญขึ้น รวมไปถึงการควบคุมการมีประจำเดือน ความต้องการทางเพศ ความก้าวร้าว และ อื่น ๆ

พัฒนาการทางอารมณ์

วัยรุ่นจะมีลักษณะอารมณ์ที่เรียกว่า พายุบุแคม (storm and stress) หมายถึง การมีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย อ่อนไหว ไม่มั่นคง และมีความเข้มของอารมณ์สูงซึ่งระดับความเข้มของอารมณ์ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพดั้งเดิมที่อาจเก็บกดและสะสมตั้งแต่วัยเด็ก (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549 : 33) ดังนั้น การแสดงพฤติกรรมทางอารมณ์ของวัยรุ่น สามารถสรุปลักษณะอารมณ์ได้ดังนี้(สมรทองดี, 2548 : 147)

1. **มีความไม่คงที่** วัยรุ่นจะมีอารมณ์ที่ผันแปรง่าย เช่น ดีใจง่าย เสียใจง่าย แต่ขณะเดียวกันถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอุดมคติก็จะมีอารมณ์อื่นเจือปนด้วย เช่น ความรักพวกพ้อง ความยุติธรรม ความภูมิใจในสถาบันการศึกษาของตน ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ค่อนข้างจะถาวรและกล้าแสดงออก

2. **มีความรุนแรง** เมื่อวัยรุ่นได้รับความกระทบกระเทือนจิตใจ แม้เพียงเล็กน้อย เช่น ถูกบิดามารดาหรือผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือน หรือถูกคาดหวัง วัยรุ่นก็อาจจะแสดงพฤติกรรมที่รุนแรง เช่น การหนีออกจากบ้าน หรือการฆ่าตัวตาย เป็นต้น

3. **มีอารมณ์ค้าง** อารมณ์ลักษณะนี้มักเกิดจากความผิดหวังเช่น ผิดหวังในเรื่องความรัก ถึงแม้จะลดความรุนแรงแล้วแต่ก็ยังทำให้จิตใจห่อเหี่ยวเศร้าหมอง และอาจนำไปสู่การฆ่าตัวตายได้

4. **ขาดการควบคุมอารมณ์** วัยรุ่นจะแสดงพฤติกรรมทางอารมณ์อย่างเปิดเผยโดยไม่มีการควบคุม เช่น เมื่อมีความขัดแย้งกับผู้ใหญ่หรือถูกบิดามารดาลงโทษ วัยรุ่นจะแสดงความโกรธหรือความไม่พอใจโดยการร้องไห้ การทำลายข้าวของ หรือการทำร้ายร่างกายผู้อื่นและตนเอง

การที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้วัยรุ่นมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ได้นั้น ผู้ใหญ่จำเป็นต้องเข้าใจถึงปัจจัยบางประการที่มีผลต่อพัฒนาการทางอารมณ์ของวัยรุ่นคือ(ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549 : 336; ทิพย์ภา เชษฐชูชาวลิต, 2546: 93-94)

1. การเปลี่ยนวัย เป็นระยะที่วัยรุ่นเรียนรู้ที่จะแสดงบทบาทของผู้ใหญ่ในด้านความประพฤติ ความรับผิดชอบ การตัดสินใจและการสร้างอุดมการณ์ แต่ในบางขณะหรือบางเรื่องวัยรุ่นมีความต้องการเป็นเด็ก

2. การเจริญเติบโตของร่างกายเป็นชายหนุ่มหญิงสาวเต็มที่ ต้องเรียนรู้การวางตัวในสังคมกับเพื่อนร่วมวัย เพื่อนต่างเพศ และเพื่อนต่างวัยในรูปแบบใหม่ ซึ่งทำให้วัยรุ่นมีความรู้สึกสับสนไม่แน่ใจและลังเลสงสัยว่าตนควรจะทำอย่างไร

3. การศึกษาเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพ วัยรุ่นยังไม่แน่ใจใน ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตน การแข่งขันด้านการศึกษาในปัจจุบันมีส่วนทำให้วัยรุ่น วิตกกังวลมากขึ้น

4. การเลือกอาชีพ วัยรุ่นไม่แน่ใจว่าตนต้องการจะทำงานอะไร การเลือกอาชีพเป็นเรื่องสำคัญเพราะเป็นสิ่งกำหนดชีวิตในอนาคต จึงก่อให้เกิดความหนักใจแก่วัยรุ่น และจะเพิ่มความวิตกกังวล สับสนมากยิ่งขึ้น เมื่อมีความขัดแย้งกับบุคคลในครอบครัวในการเลือกอาชีพรวมถึงข้อจำกัดของสติปัญญา ระบบการศึกษา ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว และค่านิยมของสังคม

5. สภาพปัจจุบันของสังคมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ค่านิยม และทัศนคติที่ขัดแย้งกัน รวมถึงการที่วัยรุ่นพยายามเลียนแบบกันในเรื่อง การแต่งกาย การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย การเที่ยวเตร่ และการมีเพื่อนต่างเพศ ส่งผลเหล่านี้ย่อมมีผลต่ออารมณ์ของวัยรุ่น

6. สภาพครอบครัวที่มีการเปลี่ยนแปลง ครอบครัวอาจมีขนาดเล็กกลางและสมาชิกในครอบครัวมีความห่างเหินกัน ทำให้วัยรุ่นขาดความอบอุ่นและหันไปหาเพื่อนหรือบุคคลอื่น

อารมณ์ของวัยรุ่นโดยทั่วไปสามารถสรุปได้ดังนี้ (อุบลรัตน์ เฟิงสถิตย์, 2549 : 225-230; สุชา จันทน์เอม, 2542 : 147-149)

1. **อารมณ์กลัว** ความกลัวของวัยรุ่นส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคม เช่น วัยรุ่นชายบางคนกลัวการพูดกับเพศตรงข้ามตามลำพัง หรือความกลัวที่คิดว่าจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม นอกจากนี้วัยรุ่นยังมีความกลัวเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะและความไม่สมประกอบของร่างกาย

2. **อารมณ์วิตกกังวล** ความวิตกกังวลเกิดจากการนึกคิดและการคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การสอบ การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เป็นต้น

3. **อารมณ์โกรธ** ส่วนใหญ่เกิดจากการถูกขัดขวางไม่ให้กระทำในสิ่งที่ต้องการ ความรุนแรงของความโกรธขึ้นอยู่กับความคับข้องใจที่เกิดขึ้น การต่อต้านอย่างรุนแรง หรือสิ่งที่ต้องการมีความหมายต่อตนมาก อารมณ์โกรธก็จะรุนแรงมากและมีระยะเวลาานาน

4. **อารมณ์รัก** ความรักของวัยรุ่นมีลักษณะดังนี้

4.1 ความรักตนเอง เป็นความรักและความเอาใจใส่สภาพความเป็นไปของร่างกายตนเอง เช่น รูปร่าง ความสวยงามของใบหน้า การเลือกเครื่องแต่งกาย เป็นต้น

4.2 ความรักเพื่อน วัยรุ่นจะให้ความรัก ความสนิทสนมกับเพื่อนเพศเดียวกันที่มีลักษณะ นิสัย และรสนิยมใกล้เคียงกัน สามารถปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ได้

4.3 ความรักที่เกิดทุนบูชา เป็นความรักที่วัยรุ่นมีต่อบุคคลที่นิยมชมชอบและต้องการเลียนแบบพฤติกรรม

4.4 ความรักในเพศตรงข้าม เป็นความรักที่รุนแรง หลงใหล ใฝ่ฝัน และห่มเท ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อชีวิตและอนาคตได้

5. **อารมณ์อิจฉาริษยา** เป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อวัยรุ่นไม่สามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ได้หรือถูกแย่งชิงความรักไป อารมณ์อิจฉาริษยาอาจจะแสดงออกในลักษณะของการโกรธอย่างรุนแรงและไม่มีเหตุผล

6. **อารมณ์อยากรู้ อยากเห็น** วัยรุ่นมักเกิดความอยากรู้ อยากเห็นในสิ่งที่จะเกิดขึ้นในภายภาคหน้า หรือสิ่งที่ได้รับการปกปิดซ่อนเร้นโดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเพศตรงข้าม

พัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่น จะเป็นลักษณะการเข้าสังคมซึ่งประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญคือ(อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์, 2549 : 237-240; ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549 : 340-347)

1. **วัยรุ่นจะมีกลุ่มเพื่อนเพิ่มมากขึ้น** กลุ่มเพื่อนในวัยรุ่นจะมีจำนวนมากขึ้น และมีอิทธิพลต่อเพื่อนในกลุ่มเป็นอย่างมาก ในเรื่องของทัศนคติ ความสนใจ ค่านิยม และพฤติกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสังคมของวัยรุ่นยังประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางสังคม กล่าวคือ ถ้าวัยรุ่นมาจากครอบครัวในเมืองจะมีกลุ่มเพื่อนมากกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวในชนบท

2. **มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในสังคม** วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในสังคมเนื่องมาจากความสนใจหรือการพูดคุย อาจจะมีการส่งเสียงดัง การแสดงพฤติกรรมหรือการเลียนแบบ แม้แต่สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ก็จะมีผลต่อการเลือกคบเพื่อน หรือเลือกกิจกรรมทางสังคม ทั้งที่มีแบบแผนและกิจกรรมที่ไม่มีแบบแผน

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของวัยรุ่นเป็นผลเนื่องมาจากสภาพที่วัยรุ่นเปลี่ยนจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ซึ่งวัยรุ่นจะมีการเลียนแบบผู้ใหญ่เพราะวัยรุ่นต้องการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การขับรถยนต์ หรือการมีกิจกรรมทางเพศ

3. **กลุ่มสังคมของวัยรุ่น** การรวมกลุ่มของวัยรุ่นแบ่งตามจำนวนสมาชิกกลุ่มได้ 3 ประเภทคือ

3.1 เพื่อนสนิท (chum) เป็นกลุ่มเพื่อนที่เล็กที่สุด วัยรุ่นจะเลือกเพื่อนสนิทที่เป็นเพศเดียวกับตน จำนวน 1 คน มีความสนใจและมีความสามารถคล้ายคลึงกัน มีอิทธิพลต่อกันและพยายามอยู่ร่วมกันตลอดเวลา

3.2 กลุ่มสังคมเล็ก ๆ (cliques) เป็นกลุ่มทางสังคมเล็ก ๆ ประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 3-4 คน มีทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความสนใจและความสามารถคล้าย ๆ กัน

3.3 กลุ่มสังคมใหญ่ (crowd) เป็นกลุ่มสังคมใหญ่ที่สุดของวัยรุ่นมีจำนวนไม่จำกัด ประกอบด้วยกลุ่มเพื่อนเล็ก ๆ หลายกลุ่มรวมกัน มีความสนใจและมีฐานะทางเศรษฐกิจ

4. พัฒนาการทางสังคมระหว่างเพศและการเรียนบทบาททางเพศ การเข้ากลุ่มสังคมของวัยรุ่น นอกจากเป็นช่องทางให้วัยรุ่นได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทางสังคมในด้านต่าง ๆ เช่น การได้รับความรัก การยอมรับ การมีตำแหน่งทางสังคม การเป็นผู้นำและ ผู้ตาม ฯลฯ วัยรุ่นชายหญิงยังมีโอกาสได้รู้จักคุ้นเคยกัน เข้าใจความแตกต่างระหว่างเพศ รู้จักประเพณีปฏิบัติตามบทบาททางเพศของตน (sex role) รู้จักการปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมเพศและต่างเพศ สัมพันธภาพของวัยรุ่นชายและหญิงบางคู่อาจพ้นขีดความสัมพันธ์แบบเพื่อน ไปสู่ความสัมพันธ์แบบคู่รัก และอาจลงเอยด้วยการแต่งงานในวัยผู้ใหญ่ซึ่งมีเป็นส่วนน้อยเพราะความรักของชายหญิงในวัยรุ่นเป็นแบบไม่จริงจัง (puppy love) โดยทั่วไปวัยรุ่นหญิงนิยมมีเพื่อนชายที่อายุมากกว่าตน เพราะผู้หญิงมีกระบวนการพัฒนาการเร็วกว่าผู้ชายในวัยเดียวกันประมาณ 2 ปี ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

5. การนับถือวีรบุรุษ เป็นความต้องการเลียนแบบผู้ที่ตนนิยมชมชอบซึ่งมีตั้งแต่วัยเด็ก และความต้องการเพิ่มสูงขึ้นในระยะวัยรุ่น เพราะเหตุผลหลายประการคือ

5.1 ความต้องการรู้จักตนเอง การมีบุคคลมาเป็นแบบให้นับถือและเลียนแบบช่วยลดความไม่รู้จักไม่เข้าใจตัวเอง

5.2 เป็นการแสวงหาแบบอย่างเพื่อการดำเนินชีวิตแบบผู้ใหญ่ ผู้ที่วัยรุ่นนับถือเป็นวีรบุรุษ (heroes) หรือเป็นแบบ (models) มีได้มากกว่าหนึ่งคน ขึ้นอยู่กับความต้องการ บุคลิกภาพ ความไฝ่ฝัน สติปัญญา อิทธิพลของครอบครัว และสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม บุคคลที่วัยรุ่นเลือกเป็นแบบอย่าง อาจเป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ในวรรณคดี ดาราภาพยนตร์ นักกีฬา บุคคลที่มีชื่อเสียง ฯลฯ

5.3 การนับถือวีรบุรุษของวัยรุ่นในปัจจุบัน มักจะมาจากการคลั่งดารา และพยายามทำตัวให้เหมือนดาราในด้านในด้านหนึ่งเช่น ทรงผม เสื้อผ้า บุคลิกลักษณะ ฯลฯ

พัฒนาการทางสติปัญญา

วัยรุ่นเป็นวัยที่พัฒนาการทางสติปัญญาเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีความก้าวหน้าใกล้เคียงกับวัยผู้ใหญ่เนื่องจากสมองมีการเจริญเติบโตถึงขีดสุด

ตามแนวคิดในทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของพียาเจต์ (Piaget) สรุปว่า วัยรุ่นมีพัฒนาการทางสติปัญญา ขั้นคิดอย่างมีเหตุผลเชิงนามธรรม (formal operation stage) ซึ่งเป็นขั้นสูงสุด โดยวัยรุ่นจะสามารถคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบ สามารถแสวงหาเทคนิคในการจำต่าง ๆ ด้วยตนเอง รู้จักให้เหตุผลในการตั้งสมมติฐานแบบวิทยาศาสตร์เพื่อแก้ปัญหาที่ประสบได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม หรือคิดในสิ่งที่ไม่ได้สัมผัสได้ ความสามารถทาง

สติปัญญาดังกล่าวจะนำไปสู่ความสามารถในการเรียนรู้ มีความคิดในการแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งการใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณของตนในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ งานวิจัยของวีรพล แสงปัญญา (2540) พบว่า บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ดังนั้นบิดามารดาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น ควรเสริมสร้างลักษณะบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549 : 352) ได้ยกตัวอย่างกระบวนการความคิดของ วัยรุ่น ดังนี้

1. รู้จักคิดเป็นเหตุเป็นผล ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ
2. รู้จักคิดแบบวิทยาศาสตร์ (scientific thinking) ซึ่งรวมถึงลักษณะคิดวิเคราะห์ (analyzation) วิพากษ์วิจารณ์ (criticism) คิดอย่างมีระเบียบแบบแผน (systematic thinking) ต้องการคิดนึกด้วยตัวเอง ระยะเวลาเด็กจึงรู้สึกชิงช้าคำสั่งบังคับ คำสั่งให้เชื่อและต้องคล้อยตาม
3. รู้จักตัดสินใจในเรื่องยาก ๆ รวมทั้งการค้นหาข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจ
4. มีความคิดรวบยอดเรื่องต่าง ๆ ลึกซึ้งขึ้น ฉะนั้นจึงเชื่อมโยงประสบการณ์ในอดีตเข้ากับปัจจุบัน และคาดหรือวางแผนการสำหรับอนาคต
5. เข้าใจและมีความคิดรวบยอดเรื่องทฤษฎี กฎ ระเบียบ วินัย ฉะนั้นจึงสามารถเรียนเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ได้ ชอบการเล่นที่มีกฎเกณฑ์และวิธีเล่นที่ซับซ้อน
6. รู้คิดด้วยภาษาจากความคิดภายในมากขึ้น คือ คิดโดยไม่ต้องเห็นของจริงเพราะความคิดเชิงนามธรรมพัฒนามาก สามารถสร้างภาพความคิดในใจได้มากและซับซ้อน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสมาน สุนทรกุล (2554) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วยปัญหา 4 ด้าน คือ ปัญหาเกิดจากสภาพครอบครัว ปัญหาเกิดจากสภาพแวดล้อม และสังคม ปัญหาเกิดจากสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และปัญหาเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายตามธรรมชาติของมนุษย์ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95.5 และความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 คน แล้วทำการสุ่ม ให้กระจายไปตามระดับชั้นเรียนช่วงชั้นที่ 4 คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น

แบบสอบถามมี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open-Ended Form) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9602 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบในภาพรวมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือ ด้านปัญหาเกิดจากสภาพครอบครัว รองลงมาคือ ด้านปัญหาเกิดจากสภาพแวดล้อม และสังคมและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปัญหาเกิดจากสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา 2) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมทัศนศึกษา นอกสถานที่เพื่อเป็นการผ่อนคลายลดความตึงเครียดของนักเรียน รองลงมาคือ ควรจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแข่งขันกีฬา การแสดงดนตรี หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และต้องการให้ทางโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจตราดูแลความสงบเรียบร้อย รวมถึงการป้องกัน ยาเสพติด การดื่มสุรา การสูบบุหรี่หรือตลอดจนการเล่นการพนันของนักเรียนภายในโรงเรียนตามลำดับ

ณัฐวุฒิ รอดสการ (2553) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เป็นเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ปีการศึกษา 2553 ซึ่งเป็นนักเรียนที่เคยมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทและถูกดำเนินการ โดยฝ่ายกิจการนักเรียน และเป็นนักเรียนที่มีปัญหาการใช้ความรุนแรง และก่อเหตุทะเลาะวิวาทเกิน 3 ครั้ง ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 7 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ ตอนที่ 3 แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ 60 ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะกายภาพทางการเรียน ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาวินิจฉัยสรุปว่า

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุลหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี โดยภาพรวมแต่ละด้านพบว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพแสดงตน สุขภาพจิตดี

สัมพันธ์ภาพในครอบครัวพอใช้ ลักษณะกายภาพทางการเรียนพอใช้ สัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับครูพอใช้และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนพอใช้

จิตภา สীবวงศ์ (2552) ทำการศึกษาเรื่อง สาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาท: กรณีศึกษา นักเรียน นักศึกษา อาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาท กรณีศึกษานักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากนักเรียนนักศึกษาที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทในโรงเรียนจำนวน 21 คน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยนักเรียนนักศึกษาที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทจำนวน 21 คน อาจารย์ฝ่ายปกครอง 3 คน อาจารย์ผู้สอน 3 คน และผู้ปกครอง 3 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการทะเลาะวิวาทมาจาก 1) สาเหตุการเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อม 2) สาเหตุจากกลุ่มเพื่อน 3) สาเหตุจากเรื่องชู้สาว 4) สาเหตุจากการควบคุมอารมณ์ไม่ได้ 5) สาเหตุจากการมีปัญหากันมาก่อน แนวทางการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาท จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 ฝ่ายคือ อาจารย์ฝ่ายปกครอง ผู้ปกครอง และนักเรียนนักศึกษา ควรดำเนินการโดยการสอบสวนถึงสาเหตุที่แท้จริงของการทะเลาะวิวาท ทำสัญญาความประพฤติกรรม อบรมสั่งสอนให้รู้จักการอยู่ร่วมกับเพื่อนร่วมสถาบัน การให้ข้อมูลและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหากับทางโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ทิตติพงษ์ สุทธิรัตน์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะชีวิตที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาการรับรู้ของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาที่จะก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ของนักเรียนนักศึกษา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) และเทคนิคการฉายความคิด (Projective Technique) กับนักเรียน นักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันและไม่มีประสบการณ์ในการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันโดยใช้การ

กลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non Probability) แบบจงใจ โดยแบ่งนักเรียนนักศึกษา ออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน

ผลการศึกษาพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับ อาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา มี 2 ลักษณะ คือ การทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ และการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นแบบตั้งใจหรือ จงใจ การศึกษาความรู้ ทักษะคิด ที่มีต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ของนักเรียนระดับ อาชีวศึกษา และแนวโน้มพฤติกรรมที่จะก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน ของนักเรียนระดับ อาชีวศึกษา สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ในการทะเลาะ วิวาทระหว่างสถาบันส่วนใหญ่มองว่าพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นสีสนของชีวิต และมีทัศนคติในเชิงบวกกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมก่อเหตุ ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันในอนาคตสูง กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการ ทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันส่วนใหญ่รับรู้ว่าการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันเป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้น และมีทัศนคติในเชิงลบต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน และมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมก่อ เหตุทะเลาะวิวาทในอนาคตระดับต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนนักศึกษาบางส่วนรับรู้ว่าการทะเลาะ วิวาทระหว่างสถาบันเป็นเรื่องปกติธรรมดาและมีทัศนคติที่เป็นกลางต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท ระหว่างสถาบัน แนวโน้มที่นักเรียนนักศึกษากลุ่มนี้จะเข้าร่วมก่อเหตุทะเลาะวิวาทในอนาคตขึ้นอยู่กับ เพื่อนและกลุ่มเป็นหลัก

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การทะเลาะวิวาทระหว่าง สถาบันของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา พบว่า นักเรียนนักศึกษามีความเห็นที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มองว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันสามารถแก้ไขให้ข้อเสนอแนะ ว่า ควรมีการปลูกฝังค่านิยมใหม่ให้นักเรียนนักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของชีวิต และสร้างวัฒนธรรม ทางสังคมใหม่ในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา กลุ่มที่มองว่าปัญหาการทะเลาะวิวาท ระหว่างสถาบันแก้ไขไม่ได้ให้เหตุผลว่าเนื่องจากเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมานานของกลุ่มนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อแสดงถึงความยิ่งใหญ่ของสถาบันของตนเอง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถาบันการศึกษา และชุมชนบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาควรเอาใจใส่และจริงจังกับการแก้ไขปัญหา ควรสร้างการรับรู้และทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียนนักศึกษา ควรปลูกฝังให้นักเรียนนักศึกษามองถึง ความสำคัญของอนาคตของตนเอง

ธนวัฒน์ อัยวรรณ (2549) ทำการวิจัยเรื่อง สาเหตุและระดับความรุนแรงของการ ทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มี

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุและระดับความรุนแรง และหาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุกับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีการศึกษา 2548 ในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ทั้งหมด 14 โรงเรียน จำนวน 809 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเที่ยง 0.95 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์

ผลการวิจัยสรุปว่า

1. นักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นว่าสาเหตุการทะเลาะวิวาทในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติการของการทะเลาะวิวาทที่มีความรุนแรงในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย
3. ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุกับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยมาก

สุกฤษ สุธัญพลารุณี (2556) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการทะเลาะวิวาททางร่างกายของนักเรียน: กรณีศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการทะเลาะวิวาททางร่างกาย ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามกำหนดช่องให้เลือก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาและสาเหตุของการทะเลาะวิวาทเกิดจาก ความคึกคะนองในวัยรุ่น ความขัดแย้งที่เกิดจากการบอกเล่าจากรุ่นพี่สู่อุ่นน้อง ต้องการได้รับความยอมรับ การรักสถาบันการศึกษาเกินเหตุและการดูแลเอาใจใส่ไม่ทั่วถึงของสถานศึกษา บริเวณที่ถูกทำร้าย คือ บริเวณศิรัษะ และอาคารที่นักเรียนใช้ทำร้ายร่างกายในการทะเลาะวิวาท คือ มือเปล่า
2. แนวทางแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท อันดับแรก คือ ด้านสังคมควรช่วยป้องกันและแก้ไข อันดับที่ 2 คือ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาในวิทยาลัยฯ อันดับที่ 3 คือ การแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทเชิงนโยบาย และอันดับที่ 4 คือ การฝึกอบรมระเบียบวินัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัยจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1-3 และนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปี 1-2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 3,500 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2557 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) โดยเทียบกับจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา โดยคิดเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถามที่เป็นปัจจัยสาเหตุจำนวน 5 ด้านรวมทั้งหมด 50 ข้อ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านตัวนักเรียน

ด้านที่ 2 ด้านสภาพครอบครัว

ด้านที่ 3 ด้านเพื่อน

ด้านที่ 4 ด้านสถานศึกษา

ด้านที่ 5 ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ลักษณะแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยเรียงจากค่ามากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และสาเหตุในการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา

2. นำเครื่องมือการวิจัยของธนวัฒน์ อัยวรรณ มาปรับปรุงเพื่อใช้กับนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี

3. นำแบบสอบถามไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 346 ฉบับ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ลงรหัสในแบบสอบถามเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ผลการวิจัย

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการวิจัย การคิดร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กำหนดไว้เป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่เรียน ผลการเรียนเฉลี่ยภาคเรียนที่ผ่านมา การพักอาศัย ผู้ปกครองของนักเรียน สถานภาพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน อาชีพของผู้ปกครอง และการทะเลาะวิวาท โดยคิดเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท จำนวน 5 ด้าน โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์การให้คะแนนตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's Five-Ration Scales) (Best & Kahn, 1993: 246-250) โดยผู้วิจัยนำเสนอในลักษณะจำแนกตามปัจจัยแต่ละด้าน และภาพรวม

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยกำหนดคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน กำหนดเกณฑ์สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 100)

คะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับมาก

คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับปานกลาง

คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับน้อย

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window เลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับคำถามในการวิจัย และการทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลในรูปของการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี เกี่ยวกับความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นปัจจัยทางชีวสังคมต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ครั้งนี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	289	83.5
หญิง	57	16.5
รวม	346	100.0

จากตารางที่ 4-1 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 83.5 และเป็นเพศหญิง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5

ตารางที่ 4-2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
15 – 17 ปี	252	72.8
18 – 20 ปี	87	25.2
21 ปีขึ้นไป	7	2.0
รวม	346	100.0

จากตารางที่ 4-2 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนอาชีวศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 15-17 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.8 รองลงมาคือ อายุ 18-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.2

ตารางที่ 4-3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปวช. ชั้นปีที่ 1	242	69.9
ปวช. ชั้นปีที่ 2	27	7.9
ปวช. ชั้นปีที่ 3	14	4.0
ปวส. ชั้นปีที่ 1	57	16.5
ปวส. ชั้นปีที่ 2	6	1.7
รวม	346	100.0

จากตารางที่ 4-3 พบว่า จำนวนนักเรียนอาชีพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ปวช.ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 69.9 รองลงมาคือ ปวส. ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 16.5

ตารางที่ 4-4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชา	จำนวน	ร้อยละ
สาขาช่างยนต์	45	13.0
สาขาช่างไฟฟ้า	49	14.2
สาขาช่างกลโรงงาน	13	3.8
สาขาช่างก่อสร้าง	198	57.2
สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์	13	3.8
สาขาช่างเชื่อม	9	2.6
อื่น ๆ	19	5.5
รวม	346	100.0

จากตารางที่ 4-4 พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนอาชีพศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาช่างก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 57.2 รองลงมาคือ สาขาวิชาช่างไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 14.2 และสาขาวิชาช่างยนต์ 13.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ยภาคเรียนที่ผ่านมา

ผลการเรียนเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1.01	25	7.2
1.01 – 2.00	129	37.3
2.01 – 3.00	156	45.1
3.01 – 4.00	36	10.4
รวม	346	100.0

จากตารางที่ 4-5 พบว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมีผลการเรียนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมา ระหว่าง 2.01-3.00 คิดเป็นร้อยละ 45.1 รองลงมามีผลการเรียนระหว่าง 1.01-2.00 คิดเป็นร้อยละ 37.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการพักอาศัย

การพักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
บิดามารดา	239	69.1
บิดา/มารดา	59	17.1
ญาติ/พี่น้อง	37	10.7
เพื่อน	2	0.7
คนเดียว	9	2.6
รวม	346	100.0

จากตารางที่ 4-6 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่าง มีการพักอาศัยส่วนใหญ่อยู่กับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 69.1 รองลงมาคือ อาศัยอยู่กับบิดา หรือมารดา คิดเป็นร้อยละ 17.1 และอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 10.7

ตารางที่ 4-7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผู้ปกครองของนักเรียน

ผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
บิดามารดา	206	59.5
บิดา/มารดา	96	27.7
ญาติ/พี่น้อง	29	8.4
ผู้อุปการะเลี้ยงดู	15	4.3
	346	100.0

จากตารางที่ 4-7 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีบิดามารดาเป็นผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมาคือ มีบิดา หรือ มารดา เป็นผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 27.7 และมีญาติ/พี่น้องเป็นผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 8.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-8 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง

สถานภาพผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
โสด	56	16.2
สมรส	233	67.3
หย่าร้าง	44	12.7
ถึงแก่กรรม	13	3.8
	346	100.0

จากตารางที่ 4-8 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่าง มีสถานภาพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ คือ สมรส คิดเป็นร้อยละ 67.3 รองลงมาคือ โสด คิดเป็นร้อยละ 16.2 และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 12.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-9 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง/เดือน

รายได้ของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5,000 บาท	38	11.0
5,001 – 10,000 บาท	126	36.4
10,001 – 20,000 บาท	131	37.9
20,001 – 30,000 บาท	23	6.6
30,000 บาทขึ้นไป	28	8.1
	346	100.0

จากตารางที่ 4-9 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่าง รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน อันดับแรก อยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.9 รองลงมาคือ 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.4 และน้อยกว่า 5,000 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4-10 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ – พนักงานรัฐวิสาหกิจ	27	7.8
ธุรกิจส่วนตัว	63	18.2
พนักงานบริษัท	63	18.2
ค้าขาย	60	17.3
รับจ้างทั่วไป	127	36.7
เกษตรกรรวม	6	1.7
	346	100.0

จากตารางที่ 4-10 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง อันดับแรก คือ ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 36.7 รองลงมาคือ ประกอบอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 18.2

ตารางที่ 4-11 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท

การทะเลาะวิวาท	จำนวน	ร้อยละ
เคย	127	36.7
ไม่เคย	219	63.3
	346	100.0

จากตารางที่ 4-11 พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการทะเลาะ อันตบแรกคือ ไม่เคยทะเลาะวิวาท คิดเป็นร้อยละ 63.3 และเคยทะเลาะวิวาท คิดเป็นร้อยละ 36.7

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท

ตารางที่ 4-12 แสดงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท

ลำดับ	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ปัจจัยด้านตัวนักเรียน				
1	การใช้อารมณ์หรือความคิดชั่ววูบของนักเรียน	3.17	1.25	ปานกลาง
2	การคึกคะนองของนักเรียน	3.02	1.11	ปานกลาง
3	การขาดจิตสำนึกที่ดี	3.01	1.31	ปานกลาง
4	การถูกยั่วยุจากฝ่ายคู่อริ	3.05	1.28	ปานกลาง
5	การอยากโชว์ความสามารถ	2.78	1.22	ปานกลาง
6	การแย่งเพื่อนสาว	2.60	1.46	ปานกลาง
7	เคยมีเรื่องโกรธแค้นกันมาก่อน	3.07	1.20	ปานกลาง
8	การทำตามรุ่นพี่	2.91	1.23	ปานกลาง
9	ศักดิ์ศรีของนักเรียน	3.46	1.26	ปานกลาง
10	ไม่มีต้นแบบที่ดี	2.86	1.25	ปานกลาง
	รวม	2.99	0.83	ปานกลาง

ตารางที่ 4-12 (ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ปัจจัยด้านสภาพครอบครัว				
11	ผู้ปกครองหย่าร้างกันหรือแยกทางกันอยู่	2.81	1.40	ปานกลาง
12	ผู้ปกครองมีว่สมเรื่องอบายมุข เช่น สุรายาเสพติด เล่นการพนัน	2.48	1.27	ปานกลาง
13	ครอบครัวมีฐานะยากจน ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ	2.84	1.29	ปานกลาง
14	ผู้ปกครองตามใจให้วัตถุสิ่งของมากกว่าให้ความรัก	2.65	1.18	ปานกลาง
15	ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนดูแลนักเรียน	2.93	1.26	ปานกลาง
16	ผู้ปกครองไม่เคยสนใจในการคบเพื่อนของลูก	2.81	1.30	ปานกลาง
17	ผู้ปกครองเข้มงวดเกินไป ทำให้ลูกหลันทหาทางออกโดยการไปทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น	2.92	1.20	ปานกลาง
18	ผู้ปกครองทะเลาะกันภายในบ้านให้เห็นบ่อย ๆ	2.86	1.24	ปานกลาง
19	ผู้ปกครองใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา	2.74	1.34	ปานกลาง
20	บ้านและโรงเรียนขาดความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท	2.80	1.23	ปานกลาง
รวม		2.78	0.92	ปานกลาง
ด้านเพื่อน				
21	เพื่อนและรุ่นพี่ชักชวน	2.95	1.19	ปานกลาง
22	เพื่อนยุแหย่	2.87	1.22	ปานกลาง
23	ปกป้องเพื่อน	3.24	1.25	ปานกลาง
24	ต้องการแก้แค้นแทนเพื่อนที่ถูกทำร้าย	3.03	1.24	ปานกลาง
25	นักเรียนคบเพื่อน गरे	2.76	1.27	ปานกลาง
26	เพื่อนตั้งแก๊งหรือกลุ่มแข่งขันกัน อัจฉริยะฯ ไม่อยากเห็นกลุ่มอื่นตีเด่นกว่า	2.71	1.28	ปานกลาง
27	เกิดการรักเพื่อนหมู่คณะมากกว่า	3.01	1.15	ปานกลาง
28	เพื่อนเป็นเจ้าของถิ่นที่เห็นใครมาเป็นนักร้องไม่ได้	2.79	1.17	ปานกลาง

ตารางที่ 4-12 (ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
29	ถูกเพื่อนประณามว่าเป็นคนอ่อนแอ	2.73	1.35	ปานกลาง
30	รักหรือชอบพอผู้หญิงคนเดียวกัน ยอมกันไม่ได้	2.67	1.30	ปานกลาง
	รวม	2.88	0.86	ปานกลาง
ด้านสถานศึกษา				
31	โรงเรียนไม่ส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น การแข่งขันกีฬา การจัดกิจกรรมและการแสดงอื่น ๆ	2.97	1.34	ปานกลาง
32	โรงเรียนปล่อยปละละเลยไม่เข้มงวด ขาดมาตรการป้องกันและแก้ไข	2.90	1.20	ปานกลาง
33	ภายในโรงเรียนมีปัญหาเรื่องยาเสพติด อบายมุข ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท	2.84	1.29	ปานกลาง
34	ครู อาจารย์บางท่านสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนก่อเหตุทะเลาะ วิวาท	2.65	1.26	ปานกลาง
35	การรับนักเรียนเข้าเรียน สถานศึกษาควรพิจารณาถึงความปลอดภัยของผู้เรียนด้วย	2.75	1.21	ปานกลาง
36	โรงเรียนมีปริมาณนักเรียนมากเกินไป	2.89	1.25	ปานกลาง
37	ครู อาจารย์ไม่เป็นตัวอย่างที่ดี มีพฤติกรรมชอบความก้าวร้าวและความรุนแรง	2.78	1.19	ปานกลาง
38	การจัดเวลาเรียนมีหลายรอบ เช่น รอบเช้า รอบบ่าย รอบค่ำ	2.86	1.18	ปานกลาง
39	ชุดฟอร์มหรือชุดฝึกปฏิบัติการของโรงเรียน	3.06	1.20	ปานกลาง
40	โรงเรียนไม่มีครูที่มีทักษะในการแก้ปัญหา การทะเลาะวิวาท ปล่อยให้ให้นักเรียนแก้ไขปัญหากันเอง	2.84	1.23	ปานกลาง
	รวม	2.85	0.87	ปานกลาง

ตารางที่ 4-12 (ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม				
41	ที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ก่อให้เกิด พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนมีพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท	2.84	1.27	ปานกลาง
42	มีกฎหมายและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ใช้ กับเด็กที่ล้ำสมัยหย่อนยานเกินไปทำให้เด็ก ไม่เกรงกลัว	2.91	1.26	ปานกลาง
43	ความขัดแย้งเกิดจากประเพณีหรือค่านิยมที่ ผิดระหว่างสถาบัน เช่น การยึดถือหัวเข็มขัด หรือชุดฝึกของแต่ละสถาบันทำให้เกิดการ ทะเลาะวิวาท	2.82	1.22	ปานกลาง
44	การดูแลให้นักเรียนทะเลาะกันเองจาก บุคคลภายนอกหรือศิษย์เก่าที่จบไปแล้ว	2.90	1.25	ปานกลาง
45	ได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ที่มีการทะเลาะวิวาท กันบ่อยขึ้นเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ทำให้มี พฤติกรรมเลียนแบบ	2.95	1.33	ปานกลาง
46	อิทธิพลที่มีการขีดเขียน พ่นสีสเปรย์ด้วย ข้อความขี้ขลาดและทำร้ายระหว่างกลุ่ม	2.98	1.19	ปานกลาง
47	ชุมชนมีแหล่งสถานเริงรมย์ ศูนย์การค้า ตลาดนัด มีการแสดงดนตรี มีแหล่งการขาย เหล้าสุราได้ง่ายส่งผลให้เกิดการทะเลาะ วิวาท	2.89	1.20	ปานกลาง
48	ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา	2.94	1.22	ปานกลาง
49	การเดินทางไปโรงเรียนหรือจุดต่อรถประจำ ทางผ่านสถาบันคู่อริ	2.97	1.24	ปานกลาง
50	อำนาจเจ้าหน้าที่ไม่มีกฎหมายรองรับไม่ จริงจังในการแก้ปัญหา	2.76	1.31	ปานกลาง
รวม		2.89	0.91	ปานกลาง
รวมทั้งสิ้น		2.88	0.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 4-12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านตัวนักเรียน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ ศักดิ์ศรีของนักเรียน รองลงมาคือ การใช้อารมณ์และความคิดชั่ววูบของนักเรียน และเคยมีเรื่องโกรธแค้นกันมาก่อน ตามลำดับ

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านสภาพครอบครัว กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน ดูแลนักเรียน รองลงมาคือ ผู้ปกครองเข้มงวดเกินไป ทำให้ลูกหลานหาทางออกโดยการไปทะเลาะกับผู้อื่น และผู้ปกครองทะเลาะกันภายในบ้านให้นักเรียนเห็นบ่อย ๆ ตามลำดับ

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านเพื่อน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ การปกป้องเพื่อน รองลงมาคือ ต้องการแก้แค้นแทนเพื่อนที่ถูกทำลาย และเกิดการรักเพื่อนและหมู่คณะมากกว่า ตามลำดับ

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ การใส่ชุดฟอร์มหรือชุดปฏิบัติการของโรงเรียน รองลงมาคือ โรงเรียนไม่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น การแข่งขันกีฬา และการจัดกิจกรรมและการแสดงอื่น ๆ และโรงเรียนปล่อยปละละเลยไม่เข้มงวดขาดมาตรการในการป้องกันและแก้ไข ตามลำดับ

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ อิทธิพลที่มีการขีดเขียน พ่นสเปรย์ข้อความที่ยั่วแหย่และทำทนายระหว่างกลุ่ม รองลงมาการเดินทางไปโรงเรียนหรือจุดต่อรถประจำทาง ผ่านสถาบันคู่อริ และชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ตามลำดับ

ตารางที่ 4-13 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ในภาพรวม

ลำดับ	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ	n=346		ระดับความคิดเห็น	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ปัจจัยด้านตัวนักเรียน	2.99	0.83	ปานกลาง	1
2	ปัจจัยด้านสภาพครอบครัว	2.78	0.92	ปานกลาง	5
3	ปัจจัยด้านเพื่อน	2.88	0.86	ปานกลาง	3
4	ปัจจัยด้านสถานศึกษา	2.85	0.87	ปานกลาง	4
5	ปัจจัยด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม	2.89	0.91	ปานกลาง	2

จากตารางที่ 4-13 พบว่า ปัจจัยสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ปัจจัยที่ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาคือ ปัจจัยด้านตัวนักเรียน รองลงมาคือ ปัจจัยด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านเพื่อน ตามลำดับ

ตารางที่ 4-14 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคมด้านอายุ

ความคิดเห็น	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ปัจจัยด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	16.41	8.20	10.11	.00*
	ภายในกลุ่ม	343	278.42	0.81		
		345	294.83			
ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	2	19.00	9.50	13.67	.00*
	ภายในกลุ่ม	343	238.32	0.69		
		345	257.32			
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	7.72	3.85	5.19	.00*
	ภายในกลุ่ม	343	254.67	0.74		
		345	262.39			

จากตารางที่ 4-14 พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางชีวสังคมด้านอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-15 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านระดับการศึกษา

ความคิดเห็น	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ปัจจัยด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	4	27.16	6.79	8.65	.00*
	ภายในกลุ่ม	341	267.66	0.78		
		345	294.82			
ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	4	27.84	6.96	10.34	.00*
	ภายในกลุ่ม	341	229.48	0.67		
		345	257.32			
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	20.32	5.08	7.15	.00*
	ภายในกลุ่ม	341	242.06	0.71		
		345	262.38			

จากตารางที่ 4-15 นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-16 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านสาขาวิชา

ความคิดเห็น	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ปัจจัยด้าน ครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	6	21.53	3.58	4.45	.00*
	ภายในกลุ่ม	339	273.30	0.80		
		345	294.83			
ปัจจัยด้าน กลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	6	14.04	2.34	3.26	.00*
	ภายในกลุ่ม	339	243.27	0.71		
		345	257.31			
ปัจจัยด้าน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	6	27.45	4.57	6.60	.00*
	ภายในกลุ่ม	339	234.94	0.69		
		345	262.39			

จากตารางที่ 4-16 พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางชีวสังคมด้านสาขาวิชาเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้าน ครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-17 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านผลการเรียนเฉลี่ย

ความคิดเห็น	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ปัจจัยด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	3	6.49	6.49	8.07	.00*
	ภายในกลุ่ม	342	0.80	0.80		
		345	7.29			
ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.67	0.67	0.89	.44
	ภายในกลุ่ม	342	0.74	0.74		
		345	1.41			
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	2.22	2.22	2.97	.03*
	ภายในกลุ่ม	342	0.74	0.74		
		345	2.96			

จากตารางที่ 4-17 พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางชีวสังคมด้านผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ด้านครอบครัว แตกต่างกัน ส่วนด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-18 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านการพักอาศัย

ความคิดเห็น	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ปัจจัยด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	4	7.76	1.94	2.30	.05*
	ภายในกลุ่ม	341	287.07	0.84		
		345	294.83			
ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.83	1.83	2.50	.04*
	ภายในกลุ่ม	341	0.73	0.73		
		345	2.56			
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	0.75	0.75	0.99	.40
	ภายในกลุ่ม	341	0.76	0.76		
		345	1.51			

จากตารางที่ 4-18 พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางชีวสังคมด้านการพักอาศัยต่างกัน ต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านเพื่อน แตกต่างกัน ส่วนด้านสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-19 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านผู้ปกครองของนักเรียน

ความคิดเห็น	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ปัจจัยด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	3	9.07	3.02	3.61	.01*
	ภายในกลุ่ม	342	285.76	0.83		
		345	294.83			
ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	3	10.05	3.35	4.63	.00*
	ภายในกลุ่ม	342	247.27	0.72		
		345	257.32			
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	4.82	1.60	2.13	.09
	ภายในกลุ่ม	342	257.57	0.75		
		345	262.39			

จากตารางที่ 4-19 พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองต่างกันมีความเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านเพื่อน แตกต่างกัน ส่วนด้านสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-20 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านสถานภาพของผู้ปกครอง

ความคิดเห็น	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ปัจจัยด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	3	12.81	4.27	5.18	.00*
	ภายในกลุ่ม	342	282.01	0.82		
		345	294.83			
ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	3	13.37	4.45	6.24	.00*
	ภายในกลุ่ม	342	243.95	0.71		
		345	257.32			
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	12.44	4.14	5.67	.00*
	ภายในกลุ่ม	342	249.94	0.73		
		345	262.39			

จากตารางที่ 4-20 พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพของผู้ปกครองต่างกันมีความเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-21 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านรายได้ของผู้ปกครอง

ความคิดเห็น	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ปัจจัยด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	4	4.68	1.17	1.37	.24
	ภายในกลุ่ม	341	290.14	0.85		
		345	294.83			
ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	4	15.13	3.78	5.32	.00*
	ภายในกลุ่ม	341	242.19	0.71		
		345	258.32			
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	2.91	0.72	0.95	.43
	ภายในกลุ่ม	341	259.48	0.76		
		345	262.39			

จากตารางที่ 4-21 พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันมีความเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านเพื่อน แตกต่างกัน ส่วนด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-22 แสดงค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามปัจจัยทางชีวสังคม ด้านอาชีพของผู้ปกครอง

ความคิดเห็น	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ปัจจัยด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	5	8.73	1.74	2.07	.06
	ภายในกลุ่ม	340	286.10	0.84		
		345	294.83			
ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	5	11.03	2.20	3.04	.01*
	ภายในกลุ่ม	340	246.29	0.72		
		345	257.32			
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5	6.46	1.29	1.79	.13
	ภายในกลุ่ม	340	255.92	0.75		
		345	262.39			

จากตารางที่ 4-22 พบว่า นักเรียนที่อาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านเพื่อน แตกต่างกัน ส่วนด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัยจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1-3 และนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปี 1-2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 3,500 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2557 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) โดยเทียบกับจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา โดยคิดเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถามที่เป็นปัจจัยสาเหตุจำนวน 5 ด้านรวมทั้งหมด 50 ข้อ ดังนี้

ด้านที่ 1 ปัจจัยด้านตัวนักเรียน

ด้านที่ 2 ปัจจัยด้านสภาพครอบครัว

ด้านที่ 3 ปัจจัยด้านเพื่อน

ด้านที่ 4 ปัจจัยด้านสถานศึกษา

ด้านที่ 5 ปัจจัยด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ลักษณะแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยเรียงจากค่ามากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และสาเหตุในการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา
2. นำเครื่องมือการวิจัยของธนพัฒน์ อัยวรรณ มาปรับปรุงเพื่อใช้กับนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี
3. นำแบบสอบถามไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 346 ฉบับ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
2. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance)

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ลงรหัสในแบบสอบถามเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ผลการวิจัย

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการวิจัย การคิดร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กำหนดไว้เป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่เรียน ผลการเรียนเฉลี่ยภาคเรียนที่ผ่านมา การพักอาศัย ผู้ปกครองของนักเรียน สถานภาพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน อาชีพของผู้ปกครอง และการทะเลาะวิวาท โดยคิดเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท จำนวน 5 ด้าน โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์การให้คะแนนตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's Five-Ration Scales) (Best & Kahn, 1993 : 246-250) โดยผู้วิจัยนำเสนอในลักษณะจำแนกตามปัจจัยแต่ละด้าน และภาพรวม

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยกำหนดคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน กำหนดเกณฑ์สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย (Mean) ของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2553 : 23-24) โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับมาก

คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับปานกลาง

คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับน้อย

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window เลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับคำถามในการวิจัย และการทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลในรูปของการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี เกี่ยวกับความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีปัจจัยด้านชีวิตสังคมต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านตัวนักเรียน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ ศักดิ์ศรีของนักเรียน รองลงมาคือ การใช้อารมณ์และความคิดชั่ววูบของนักเรียน และเคยมีเรื่องโกรธแค้นกันมาก่อน
2. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านสภาพครอบครัว กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน ดูแลนักเรียน รองลงมาคือ ผู้ปกครองเข้มงวดเกินไป ทำให้ลูกหลานหาทางออกโดยการไปทะเลาะกับผู้อื่น และผู้ปกครองทะเลาะกันภายในบ้านให้นักเรียนเห็นบ่อย ๆ
3. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านเพื่อน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ การปกป้องเพื่อนรองลงมาคือ ต้องการแก้แค้นแทนเพื่อนที่ถูกทำร้าย และเกิดการรักเพื่อนและหมู่คณะมากกว่า
4. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ การใส่ชุดฟอร์มหรือชุดปฏิบัติภารกิจของโรงเรียน รองลงมาคือ โรงเรียนไม่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น การแข่งขันกีฬา และการจัดกิจกรรมและการแสดงอื่น ๆ และโรงเรียนปล่อยปละละเลย ไม่เข้มงวดขาดมาตรการในการป้องกันและแก้ไข

5. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ อธิปไตยที่มีการขีดเขียน พ่นสเปรย์ข้อความที่ยั่วและทำทนายระหว่างกลุ่ม รองลงมาการเดินทางไปโรงเรียนหรือจุดต่อรถประจำทาง ผ่านสถาบันคู่อริ และชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีปัจจัยทางด้านชีวสังคมที่แตกต่างกัน พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีปัจจัยทางด้านชีวสังคม ดังนี้

6.1 นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา แตกต่างกัน

6.2 นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา แตกต่างกัน

6.3 นักเรียนที่เรียนในสาขาวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา แตกต่างกัน

6.4 นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว แตกต่างกัน ส่วนด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

6.5 นักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับบุคคลที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านเพื่อน แตกต่างกัน ส่วนด้านสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

6.6 นักเรียนที่มีผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านเพื่อน แตกต่างกัน ส่วนด้านสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

6.7 นักเรียนที่มีสถานภาพของผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา แตกต่างกัน

6.8 นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านเพื่อน แตกต่างกัน ส่วนด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

6.9 นักเรียนที่อาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาด้านเพื่อน แตกต่างกัน ส่วนด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปราย

การศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา พบว่า สาเหตุที่เกิดการทะเลาะวิวาทมาจากด้านตัวนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสภาพครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านสถานศึกษา ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ อัยวรรณ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สาเหตุและระดับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุการทะเลาะวิวาทในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีการปฏิบัติการของการทะเลาะวิวาทที่มีความรุนแรงในภาพรวมในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่เป็นปัจจัยสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านตัวนักเรียน มีสาเหตุมาจาก คักดีศรีของนักเรียน การใช้อารมณ์และความคิดชั่ววูบของนักเรียน และเคยมีเรื่องโกรธแค้นกันมาก่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกฤษ สุธัญพลาวุฒิ (2556) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาททางร่างกายของนักเรียน : กรณีศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่า ปัญหาและสาเหตุของการทะเลาะวิวาทเกิดจากความตึงเครียด การรักสถาบันการศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ อัยวรรณ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สาเหตุและระดับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านตัวนักเรียนมีความสำคัญที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนรักคักดีศรี การถูกยั่วยุจากคู่อริ และความตึงเครียดของนักเรียน

2. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านสภาพครอบครัว มีสาเหตุมาจาก ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน ดูแลนักเรียน ผู้ปกครองเข้มงวดเกินไป ทำให้ลูกหลานหาทางออกโดยการไปทะเลาะกับผู้อื่น และผู้ปกครองทะเลาะกันภายในบ้านให้นักเรียนเห็นบ่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวุฒิ รอดสการ (2553) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี พบว่า ความมีสัมพันธ์ภาพในครอบครัวน้อยเป็นสาเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาทของนักเรียน

3. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านเพื่อน สาเหตุคือ การปกป้องเพื่อน ต้องการแก้แค้นแทนเพื่อนที่ถูกทำร้าย และเกิดการรักเพื่อนและหมู่คณะมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตภา สืบวงศ์ (2552) ทำการศึกษาเรื่อง สาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาท : กรณีศึกษา นักเรียน นักศึกษา อาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม) เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุของการทะเลาะวิวาทมีสาเหตุมาจากกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้ยัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสิทธิ์ คลังสิน (2539) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุมาจากการคบเพื่อน การแก้แค้นแทนเพื่อน

4. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านสถานศึกษา สาเหตุคือ การใส่ชุดฟอร์มหรือชุดปฏิบัติการของโรงเรียน โรงเรียนไม่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น การแข่งขันกีฬา และการจัดกิจกรรมและการแสดงอื่น ๆ และโรงเรียนปล่อยปละละเลยไม่เข้มงวดขนาดมาตรการในการป้องกันและแก้ไข สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพัฒน์ อัยวรรณ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สาเหตุและระดับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านสถานศึกษา มีสาเหตุของการทะเลาะวิวาทมาจากชุดแบบฟอร์มหรือชุดฝึกปฏิบัติการของโรงเรียน

5. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม สาเหตุคือ อิทธิพลที่มีการขีดเขียน พ่นสเปรย์ข้อความที่ยั่วแหย่และทำทนายระหว่างกลุ่ม การเดินทางไปโรงเรียนหรือจุดต่อรถประจำทาง ผ่านสถาบันคู่อริ และชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของทิตติพันธ์ สุทธิรัตน์ (2550) ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะชีวิตที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษา พบว่า สถาบันการศึกษา และชุมชนบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาควรจริงจังและเอาใจแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2539) ได้ศึกษาสาเหตุของการเกิดอารมณ์รุนแรงในนักเรียนวัยรุ่น พบว่า สาเหตุของการเกิดอารมณ์รุนแรงมาจากด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และสอดคล้องกับ ธนพัฒน์ อัยวรรณ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สาเหตุและระดับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีการเดินทางไป-กลับโรงเรียนผ่านสถาบันคู่อริหรือจุดต่อรถเมล์ และอิทธิพลจากการเขียนข้อความหรือการพ่นสีเปรย์ยั่วแหย่ ส่งผลให้เกิดการทะเลาะวิวาท

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งมีปัจจัยที่เป็นสาเหตุทั้ง 5 ด้าน ดังนั้น จึงมีการปลูกจิตสำนึกที่ดีให้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษา โดยจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อความสามัคคี หรือค่ายคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนอาชีวศึกษาทุกโรงเรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน

2. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ควรมีจัดให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาทั้งสถานศึกษาที่สังกัดรัฐบาลและเอกชน และควรมีมาตรการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท และมีการกำหนดเป็นนโยบาย เพื่อลดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อจะไม่ให้เกิดการสูญเสีย

3. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา สถานศึกษาควรขอความร่วมมือแบบบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทางด้านความมั่นคง คือ ตำรวจ ทหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเจ้าหน้าที่ อพปร. สารวัตรนักเรียน และอาจารย์ฝ่ายปกครอง ของทุกสถานศึกษาเพื่อป้องกัน กำกับดูแลความประพฤติของนักเรียนโดยเฉพาะในช่วงเวลา ก่อนเรียนและหลังเลิกเรียน ตามสถานที่เสี่ยงที่อาจเกิดการทะเลาะวิวาท

4. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา สถานศึกษาควรมีโครงการความร่วมมือ MOU (Memorandum of Understanding) ว่าด้วยเครือข่ายองค์กรแห่งความร่วมมือ (Corporate Networks of Cooperation) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจัดเป็นยุทธศาสตร์และนโยบายปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และปฏิบัติอย่างชัดเจน จริงจัง และต่อเนื่องเพื่อป้องกันการทะเลาะวิวาทที่จะเกิดขึ้นต่อไป

5. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ควรมีโครงการความร่วมมือในระดับกระทรวง โดยเสนอเป็นวาระแห่งชาติในการแก้ไขปัญหา โดยกระทรวงที่ต้องมีความร่วมมือกัน คือ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานด้านความมั่นคงในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

6. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ควรมีประสานงานระหว่างหน่วยงานทางความมั่นคงกับสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา เพื่อดูแลความปลอดภัยของนักเรียนอาชีวศึกษาในระหว่างการเดินทางไปเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของนักเรียนอาชีวศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาเอกชน และควรมีการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อจะได้นำข้อมูลไปแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทต่อไป

2. ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมปลูกจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีในเรื่องความสามัคคี ไม่แบ่งแยกสถาบัน โดยให้นักเรียนมีความคิดว่าทุกคนเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาเหมือนกัน

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

ลำดับ	แนวทางและข้อเสนอแนะ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม	ระยะเวลา ดำเนินการ
1	สถานศึกษาทุกแห่งต้อง ปลูกจิตสำนึกที่ดีให้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาโดย จัดกิจกรรม/โครงการ การแข่งขันกีฬาเพื่อความ สามัคคี ค่ายคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมพัฒนา บุคลิกภาพ และกิจกรรม อื่น ๆ ให้แก่นักเรียน อาชีวศึกษาทุกโรงเรียนได้มี โอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน	-สำนักงาน คณะกรรมการ อาชีวศึกษา -สถานศึกษา -กระทรวง ศึกษาธิการ	-กระทรวงมหาดไทย -สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ -องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น -สถาบันพัฒนา วิชาชีพ -กระทรวงวัฒนธรรม -กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา	1-5 ปี
2	กำหนดเป็นนโยบายเพื่อลด ปัญหาการทะเลาะวิวาท และจัดให้มีโครงการความ ร่วมมือว่าด้วยเครือข่าย องค์กรแห่งความร่วมมือ (Corporate Networks of Cooperation) กับ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง โดยจัดเป็นยุทธศาสตร์ และนโยบายที่ปฏิบัติอย่าง ชัดเจน เป็นรูปธรรมและ ต่อเนื่องเพื่อป้องกันการ ทะเลาะวิวาทของนักเรียน ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	-กระทรวง ศึกษาธิการ -สำนักงาน คณะกรรมการ อาชีวศึกษา	-กระทรวงมหาดไทย -ผู้ว่าราชการจังหวัด -องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น -ภาคเอกชน -หน่วยงานด้าน ความมั่นคงในระดับ ภูมิภาคและท้องถิ่น	-มาตรการเร่งด่วน -ระยะสั้น 1 ปี -ระยะยาว 1 – 5 ปี

ลำดับ	แนวทางและข้อเสนอแนะ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม	ระยะเวลาดำเนินการ
3	เสนอเป็นวาระแห่งชาติในการแก้ไขปัญหาทั้งระดับนโยบาย และเป็นแผนแม่บท ยุทธศาสตร์ ในการดำเนินงาน	-รัฐบาล -กระทรวงศึกษาธิการ	-กระทรวงกลาโหม -กระทรวงมหาดไทย -กระทรวงวัฒนธรรม -กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา -องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น -หน่วยงานความมั่นคงในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น	1-10 ปี

ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

ลำดับ	แนวทางและข้อเสนอแนะ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม	ระยะเวลาดำเนินการ
1	ควรมีการดูแลและกำหนดบทลงโทษนักเรียนที่พ่นสเปรย์ข้อความที่ยั่วแหย่และทำทนายในสถานที่สาธารณะต่าง ๆ เช่น สะพานลอย กำแพง รั้ว ป้าย เป็นต้น	-ผู้บริหารสถานศึกษา -ครู อาจารย์	-ผู้ปกครอง -เจ้าหน้าที่ตำรวจ -สารวัตรนักเรียน -ชุมชน	-มาตรการเร่งด่วน
2	จัดเจ้าหน้าที่ สารวัตรนักเรียน ครู อาจารย์ ฝ่ายปกครอง ให้การดูแลนักเรียนในการเดินทางไป-กลับ บริเวณจุดต่อรถประจำทาง	-ครู อาจารย์ ฝ่ายปกครอง -สารวัตรนักเรียน	-เจ้าหน้าที่ตำรวจ -เจ้าหน้าที่ทหาร	-มาตรการเร่งด่วน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กัลยา นาคเพ็ชร์ และคณะ. จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับพยาบาล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์สุภา, 2548.

คณะนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. ยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2558-2562. วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. 2556.

จิตาภา สীবวงศ์. สาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาท : กรณีศึกษานักเรียน นักศึกษา
อาชีวศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม 7 เขตบางกอกใหญ่
กรุงเทพมหานคร). ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2553.

จิราภรณ์ อำนางเลิศศักดิ์. การศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาท
ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา
พัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.

ณัฐวุฒิ รอดสการ. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี. สารนิพนธ์สาขาวิชาการจัดการศึกษา, มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต, 2553.

ทิตติพงษ์ สุทธิรัตน์. ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันของนักเรียนนักศึกษา
ระดับอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการ
สื่อสารภาครัฐและเอกชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

ทิพย์ภา เชษฐ์เชาวลิต. จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับพยาบาล. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา : ชานเมือง
การพิมพ์, 2546.

ธนพัฒน์ อัยวรรณ. สาเหตุและระดับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนเอกชน
อาชีวศึกษา. งานนิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการ
สอนอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง, 2549.

นพมาศ ธีรเวคิน. จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.

- วัชรพันธ์ ประดิษฐ์พงษ์. การก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายของนักเรียนในพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 7. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์. การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน : แนวคิดทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532.
- วีรพล เจริญวิศาล. การก่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารยุติธรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกริก, 2545.
- วีรพล แสงปัญญา. ตัวประกอบบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น และวัยรุ่นตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, 2540.
- ศรีเรื่อน แก้วกังวล. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- _____. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- สมร ทองดี. “หน่วยที่ 4 การพัฒนาบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของนักเรียนวัยรุ่น” เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 12). นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2549.
- สุกฤษ สุธัญพลาวุฒิ. การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการทะเลาะวิวาททางร่างกายของนักเรียนกรณีศึกษา : วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556.
- สุกัลยา อนุชิตไพลิน. การสร้างแบบทดสอบวัดความก้าวร้าวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2527.
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- _____. จิตวิทยาพัฒนาการ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2542.
- _____. จิตวิทยาเด็กเกเร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนา. 2542.
- สุนีย์ ธีรวิรุฬห์. การศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว. ม.ป.ท, 2542.
- สุภาพร อาจเดช. เอกสารประกอบการพิจารณา เรื่อง ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา คณะกรรมาธิการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 24. กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการศึกษา. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2555.

- สุภาวดี มั่นจิระ. การศึกษาทัศนคติของเด็กวัยรุ่นต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและบทบาทของสถาบันทางสังคมในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- อภิรัฐ จันทร์เทพ. การศึกษาพฤติกรรมปัญหาของนักเรียนวัยรุ่น ระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.
- อัญณพ ชูบำรุง. สาเหตุการเกิดอาชญากรรมตามหลักพระพุทธศาสนา (Causes of crime as explained by Buddhist principles). วิทยาสารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์, 10(2), 213-221. กรกฎาคม-ธันวาคม, 2532.
- อัญณพ ชูบำรุง. ทฤษฎีอาชญาวิทยา กรุงเทพมหานคร : ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- อุบลรัตน์ เฟ็งสถิตย์. จิตวิทยาพัฒนาการ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549.
- เอกสมาน สุนทรกุล. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2554.

ภาษาต่างประเทศ

- Berkowitz, L. Advance in experimental social psychology. New York : Academic Press, 1965.
- Chen, A.E. Deviance and Control. Englewood Cliff N. J. Prentice-Hall, 1965.
- Cohen, Albert K. The Sociology of the Deviant Act : Anomie Theory and Beyond. American Sociological Review, 1955.
- Durkheim, E. Crime and conformity. New York : Macmillan, 1971.
- Freud, S. The ego and Id. London : The Hogarth Press, 1961.
- Hidelang, Michael J. A Cause of Delinquency. A Partial Replication and Extention. Social Problems, 1973.
- Hirschi Travis. A Control Theory of Delinquency. Rjose Giallombardo (ed) : Juvenile Delinquency, 1969.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. Determining size for research activities. Education and Psychological Measurement, 30(3), 607-610, 1970.

Miller W.B. Criminal Behavior System. New York : Rinehart and Winston Inc, 1973.

Sutherland, E. H., & Cresscy ,D.R. Principles of criminology. Philadelphia : J.B. Lippincott, 1987.

ภาคผนวก

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน อาชีวศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้ในการศึกษาวิจัย ตามหลักสูตร วปอ.
2. แบบสอบถามนี้มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท
2. ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้ประกอบการศึกษาในเชิงวิชาการ ไม่มีผลกระทบในแง่ลบแก่ท่านผู้ให้ข้อมูล จึงขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามด้วยความเป็นจริงทุกประการและครบถ้วนสมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย
2. หญิง

gen	
-----	--

2. อายุ

1. 15-17 ปี
2. 18-20 ปี
3. 21 ปีขึ้นไป

age	
-----	--

3. ระดับการศึกษา

1. ปวช. ชั้นปีที่ 1
2. ปวช. ชั้นปีที่ 2
3. ปวช. ชั้นปีที่ 3
4. ปวส. ชั้นปีที่ 1
5. ปวส. ชั้นปีที่ 2

edu	
-----	--

4. สาขาวิชาที่เรียน

1. สาขาช่างยนต์
2. สาขาช่างไฟฟ้า
3. สาขาช่างกลโรงงาน
4. สาขาช่างก่อสร้าง
5. สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์
6. สาขาช่างเชื่อม
7. สาขาอื่น ๆ โปรดระบุ.....

Major	
-------	--

5. ผลการเรียนเฉลี่ยภาคเรียนที่ผ่านมา

1. น้อยกว่า 1.01
2. 1.01-2.00
3. 2.01-3.00
4. 3.01-4.00

Gade	
------	--

6. พักอาศัยอยู่กับ

1. บิดามารดา
2. บิดา หรือ มารดา
3. ญาติ/พี่น้อง
4. เพื่อน
5. คนเดียว

Home	
------	--

7. ผู้ปกครองของนักเรียน

1. บิดามารดา
2. บิดา/มารดา
3. ญาติ/พี่น้อง
4. ผู้อุปการะเลี้ยงดู

Parent	
--------	--

8. สถานภาพของผู้ปกครอง

1. โสด
2. สมรส
3. หย่าร้าง
4. ถึงแก่กรรม

Status	
--------	--

9. รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน

1. น้อยกว่า 5,000 บาท
2. 5,001 – 10,000 บาท
3. 10,001 – 20,000 บาท
4. 20,001 – 30,000 บาท
5. 30,000 บาทขึ้นไป

Income	
--------	--

9. อาชีพของผู้ปกครอง

1. รับราชการ – พนักงานรัฐวิสาหกิจ
2. ธุรกิจส่วนตัว
3. พนักงานบริษัท
4. ค้าขาย
5. รับจ้างทั่วไป
6. เกษตรกรรม
7. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

oppu	
------	--

10. นักเรียนเคยทะเลาะวิวาท

1. เคย
2. ไม่เคย

Quarrel	
---------	--

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในระดับมาก
3	หมายถึง	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในระดับน้อย
1	หมายถึง	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในระดับน้อยที่สุด

ลำดับ	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ เจ้าหน้าที่	
		5	4	3	2	1		
	ปัจจัยด้านตัวนักเรียน							
1	การใช้อารมณ์หรือความคิดชั่ววูบของนักเรียน						A1	
2	การศึกษาค้นของนักเรียน						A2	
3	การขาดจิตสำนึกที่ดี						A3	
4	การถูกยั่วยุจากฝ่ายคู่อริ						A4	
5	การอยากโชว์ความสามารถ						A5	

ลำดับ	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ	
		5	4	3	2	1	เจ้าหน้าที่	
6	การแย่งเพื่อนสาว						A6	
7	เคยมีเรื่องโกรธแค้นกันมาก่อน						A7	
8	การทำตามรุ่นพี่						A8	
9	ศักดิ์ศรีของนักเรียน						A9	
10	ไม่มีต้นแบบที่ดี						A10	
	ปัจจัยด้านสภาพครอบครัว							
11	ผู้ปกครองหย่าร้างกันหรือแยกทางกันอยู่						B11	
12	ผู้ปกครองมีว่สุมเรื่องอบายมุข เช่น สุรา ยาเสพติด เล่นการพนัน						B12	
13	ครอบครัวมีฐานะยากจน ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ						B13	
14	ผู้ปกครองตามใจให้วัตถุสิ่งของมากกว่าให้ความรัก						B14	
15	ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนดูแลนักเรียน						B15	
16	ผู้ปกครองไม่เคยสนใจในการคบเพื่อนของลูก						B16	
17	ผู้ปกครองเข้มงวดเกินไป ทำให้ลูกหลานหาทางออกโดยการไปทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น						B17	
18	ผู้ปกครองทะเลาะกันภายในบ้านให้เห็นบ่อย ๆ						B18	
19	ผู้ปกครองใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา						B19	
20	บ้านและโรงเรียนขาดความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท						B20	
	ปัจจัยด้านเพื่อน							
21	เพื่อนและรุ่นพี่ชักชวน						C21	
22	เพื่อนยุแหย่						C22	
23	ปกป้องเพื่อน						C23	
24	ต้องการแก้แค้นแทนเพื่อนที่ถูกทำร้าย						C24	
25	นักเรียนคบเพื่อนเกร						C25	
26	เพื่อนตั้งแก๊งหรือกลุ่มแข่งขันกัน อิจฉาริษยา ไม่อยากเห็นกลุ่มอื่นดีเด่นกว่า						C26	
27	เกิดการรักเพื่อนหมุ่คณะมากกว่า						C27	
28	เพื่อนเป็นเจ้าของที่เห็นใครมาเป็นนักเลงไม่ได้						C28	
29	ถูกเพื่อนประณามว่าเป็นคนอ่อนแอ						C29	
30	รักหรือชอบพอผู้หญิงคนเดียวกัน ยอมกันไม่ได้						C30	

ลำดับ	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ	
		5	4	3	2	1	เจ้าหน้าที่	
31	ปัจจัยด้านสถานศึกษา โรงเรียนไม่ส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น การแข่งขันกีฬา การจัดกิจกรรมและการแสดงอื่น ๆ						D31	
32	โรงเรียนปล่อยปละละเลยไม่เข้มงวด ขาดมาตรการป้องกันและแก้ไข						D32	
33	ภายในโรงเรียนมีปัญหาเรื่องยาเสพติด อบายมุข ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท						D33	
34	ครู อาจารย์บางท่านสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนก่อเหตุทะเลาะ วิวาท						D34	
35	การรับนักเรียนเข้าเรียน สถานศึกษาควรพิจารณาถึงความปลอดภัยของผู้เรียนด้วย						D35	
36	โรงเรียนมีปริมาณนักเรียนมากเกินไป						D36	
37	ครู อาจารย์ไม่เป็นตัวอย่างที่ดี มีพฤติกรรมชอบความก้าวร้าวและความรุนแรง						D37	
38	การจัดเวลาเรียนมีหลายรอบ เช่น รอบเช้า รอบบ่าย รอบค่ำ						D38	
39	ชุดฟอร์มหรือชุดฝึกปฏิบัติการของโรงเรียน						D39	
40	โรงเรียนไม่มีครูที่มีทักษะในการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปล่อยให้เด็กนักเรียนแก้ไขปัญหาตัวเอง						D40	
41	ปัจจัยด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม ที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนมีพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท						E41	
42	มีกฎหมายและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ใช้กับเด็กที่ล้ำสมัยห่อนยานเกินไปทำให้เด็กไม่เกรงกลัว						E42	
43	ความขัดแย้งเกิดจากประเพณีหรือค่านิยมที่ผิดระหว่างสถาบัน เช่น การยึดถือหัวเข็มขัดหรือชุดฝึกของแต่ละสถาบันทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท						E43	
44	การยุแหย่ให้นักเรียนทะเลาะกันเองจากบุคคลภายนอกหรือศิษย์เก่าที่จบไปแล้ว						E44	

ลำดับ	ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ	
		5	4	3	2	1	เจ้าหน้าที่	
45	ได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ที่มีการทะเลาะวิวาท กันบ่อยขึ้นเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ทำให้มี พฤติกรรมเลียนแบบ						E45	
46	อิทธิพลที่มีการขีดเขียน พนสีสเปรย์ด้วยความ ที่ ยั่วแหย่และทำร้ายระหว่างกลุ่ม						E46	
47	ชุมชนมีแหล่งสถานเริงรมย์ ศูนย์การค้า ตลาด นต์ มีการแสดงดนตรี มีแหล่งการขายเหล้า สุราได้ง่ายส่งผลให้เกิดการทะเลาะวิวาท						E47	
48	ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา						E48	
49	การเดินทางไปโรงเรียนผ่านสถาบันคู่อริหรือ จุดต่อรถประจำทาง						E49	
50	อำนาจเจ้าหน้าที่ไม่มีกฎหมายรองรับไม่จริงจัง ในการแก้ปัญหา						E50	

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ** นายวีรศักดิ์ วิศาลาภรณ์
- วัน เดือน ปีเกิด** 5 สิงหาคม 2504
- การศึกษา**
1. ปริญญาตรี วุฒิ การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) ปีที่สำเร็จ 2525 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา
  2. ปริญญาโท วุฒิ การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) ปีที่สำเร็จ 2536 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
  3. ปัจจุบัน กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาเอก สาขาวิชา การจัดการการกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ได้รับทุนจาก สถาบันการพลศึกษา
- ประวัติการทำงาน**
1. พ.ศ. 2538 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี
  2. พ.ศ. 2541 รักษาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ
  3. พ.ศ. 2542 ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา
  4. พ.ศ. 2543 ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ
  5. พ.ศ. 2548 รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตกรุงเทพ
  6. รับผิดชอบฝ่ายต้อนรับและพิธีการทูตในการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 24 พ.ศ. 2550
  7. กรรมการบริหารสมาคมกีฬาแฮนด์บอล
  8. สมาคมกีฬาจังหวัดปทุมธานี
  9. สมาคมกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี
  10. สมาคมการจัดการการกีฬาและอนุกรมการกีฬาสภาผู้แทนราษฎร
  11. คณะกรรมการในการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมของจังหวัดปทุมธานี
  12. กรรมการบริหารสมาคมฮอกกี้แห่งประเทศไทย
  13. กรรมการบริหารสมาคมเนตบอลแห่งประเทศไทย
  14. ประธานสาขาต้อนรับและพิธีการทูตกีฬาเอเชียนปีชเกมส์ ครั้งที่ 4 ณ จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2557
- ตำแหน่งปัจจุบัน** รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา ประจำวิทยาเขตกรุงเทพ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา

ผู้วิจัย นายวีรศักดิ์ วิชาลาภรณ์

หลักสูตร วปอ.

รุ่นที่ 57

ตำแหน่ง รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา ประจำวิทยาเขตกรุงเทพ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนอาชีวศึกษามีมานานแล้ว แต่มักออกมาในรูปแบบของการก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน ซึ่งเรื่องนี้พบว่าการก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันส่วนใหญ่จะก่อเหตุกันนอกสถานศึกษาที่มีการปะทะกันเป็นกลุ่มย่อยหรือกลุ่มใหญ่ ในบางครั้งมีการเตรียมตัวล่วงหน้ามาก่อน ส่วนมากมักจะอ้างเหตุผลว่าเป็นการพกพาอาวุธเพื่อป้องกันตนเอง และอาวุธส่วนใหญ่ที่พบจะมีลักษณะต่าง ๆ กัน ส่งผลให้เกิดความเสียหายขึ้นมากมาย นักเรียนอาชีวศึกษาเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มจะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายสูงมาก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเยาวชนจากกลุ่มอื่น ๆ รวมถึงโอกาสและบรรยากาศในการที่จะกระทำความผิดสูงมาก ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมอันเป็นความนิยมและปฏิบัติสืบต่อกันมาในหมู่เยาวชนกลุ่มนี้มาก

การปฏิบัติจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องที่ตกทอดกันมา จนแก้ไขไม่ได้ เป็นผลทำให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน อาชีวศึกษาเกิดขึ้น จึงมีผลสำรวจจากทางสวนดุสิตโพล ได้ออกสำรวจความคิดเห็นประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบัน พบว่า คนส่วนมากที่สุดคิดว่ากรณีนี้ก็เป็นเรื่องความขัดแย้งระหว่างสถาบันที่ตกทอดกันมา จนแก้ไขไม่ได้มากที่สุด ส่วนสาเหตุของการตีกันนี้มากที่สุดว่าเป็นเรื่องของศักดิ์ศรีและกานินิยมที่ผิด ๆ จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง (สุภาพร อาจเดช, 2555 : 7)

การเลือกศึกษาในเขตจังหวัดปทุมธานี เพราะเป็นพื้นที่ที่มีโรงเรียนอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การเดินทางไปยังสถานศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา จะต้องพบเจอกันตลอดเวลา เป็นพื้นที่ที่ต่อแหลมต่อการก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันเป็นจำนวนมากและยากแก่การควบคุม อีกทั้งแหล่งการศึกษาตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลที่ใกล้กับเขตกรุงเทพที่มีนักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มนี้อยู่เป็นจำนวนมาก รวมถึงการถ่ายสลับเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ไม่ดีเป็นไปอย่างรวดเร็วและง่ายดาย เยาวชนเหล่านี้คือผู้ที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อไปในอนาคตอันใกล้นี้การศึกษาหาเหตุผลและข้อเท็จจริงที่ทำให้ทราบได้ว่าสภาพและสาเหตุปัญหาดังกล่าวว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และแสวงหาแนวทางความร่วมมือของสถาบันครอบครัว

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น การแก้ไขปัญหาระหว่างการใช้กำลังรุนแรงนี้ จึงไม่ใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ควรเป็นหน้าที่ของทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ปกครองและสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา รวมถึงตัวนักเรียน นักศึกษา ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจ

ที่จะศึกษาปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานของการป้องกัน แก้ไข ปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางในการช่วยป้องกัน และแก้ไขปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัย “ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1-3 และนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปี 1-2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่มีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม กับการก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกาย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1-3 และนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปี 1-2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวความคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1-3 และนักเรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปี 1-2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 3,500 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2557 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) โดยเทียบกับจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถามที่เป็นปัจจัยสาเหตุจำนวน 5 ด้าน รวมทั้งหมด 50 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 346 ฉบับ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
2. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window เลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับคำถามในการวิจัย และการทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวข้องของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลในรูปของการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี เกี่ยวกับความคิดเห็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาท วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นปัจจัยทางชีวสังคมต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านตัวนักเรียน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ ศักดิ์ศรีของนักเรียน รองลงมาคือ การใช้อารมณ์และความคิดชั่ววูบของนักเรียน และเคยมีเรื่อง โกรธแค้นกันมาก่อน

2. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านสภาพครอบครัว กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน ดูแลนักเรียน รองลงมาคือ ผู้ปกครองเข้มงวดเกินไป ทำให้ลูกหลานหาทางออกโดยการไปทะเลาะกับผู้อื่น และผู้ปกครองทะเลาะกันภายในบ้านให้นักเรียนเห็นบ่อย ๆ

3. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านเพื่อน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ การปกป้องเพื่อน รองลงมาคือ ต้องการแก้แค้นแทนเพื่อนที่ถูกทำร้าย และเกิดการรักเพื่อนและหมุ่คณะมากกว่า

4. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ การใส่ชุดฟอร์มหรือชุดปฏิบัติการของโรงเรียน รองลงมาคือ โรงเรียนไม่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น การแข่งขันกีฬา และการจัดกิจกรรมและการแสดงอื่น ๆ และโรงเรียนปล่อยปละละเลย ไม่เข้มงวดขาดมาตรการในการป้องกันและแก้ไข

5. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทะเลาะวิวาท ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอันดับแรกคือ อิทธิพลที่มีการขีดเขียน พ่นสเปรย์ข้อความที่ขี้ขลาดและทำทนายระหว่างกลุ่ม รองลงมาการเดินทางไปโรงเรียนหรือจุดต่อรถประจำทาง ผ่านสถาบันคู่อริ และชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีปัจจัยทางด้านชีวิตสังคมที่ต่างกัน พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีปัจจัยทางด้านชีวิตสังคมด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา สาขาวิชาเรียนเกรดเฉลี่ย การพักอาศัย ผู้ปกครอง สถานภาพของผู้ปกครอง รายได้ผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านสถานศึกษา แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีปัจจัยทางด้านชีวิตสังคมด้านการเรียนเฉลี่ย ด้านการพักอาศัย ผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพผู้ปกครอง ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นด้านครอบครัว ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งมีปัจจัยที่เป็นสาเหตุทั้ง 5 ด้าน ดังนั้น จึงมีการปลูกจิตสำนึกที่ดีให้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษา โดยจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อความสามัคคี หรือค่ายคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนอาชีวศึกษาทุกโรงเรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน

2. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ควรมีจัดให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาทั้งสถานศึกษาที่สังกัดรัฐบาลและเอกชน และควรมีมาตรการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท และมีการกำหนดเป็นนโยบาย เพื่อลดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อจะไม่ให้เกิดการสูญเสีย

3. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา สถานศึกษาควรขอความร่วมมือแบบบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทางด้านความมั่นคง คือ ตำรวจ ทหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเจ้าหน้าที่ อปพร. สารวัตรนักเรียน และอาจารย์ฝ่ายปกครอง ของทุกสถานศึกษาเพื่อป้องกัน กำกับดูแลความประพฤติของนักเรียน โดยเฉพาะในช่วงเวลาก่อนเรียนและหลังเลิกเรียน ตามสถานที่เสี่ยงที่อาจเกิดการทะเลาะวิวาท

4. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา สถานศึกษาควรมีโครงการความร่วมมือ MOU (Memorandum of Understanding) ว่าด้วยเครือข่ายองค์กรแห่งความร่วมมือ (Corporate Networks of Cooperation) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจัดเป็นยุทธศาสตร์และนโยบายปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และปฏิบัติอย่างชัดเจน

5. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ควรมีโครงการความร่วมมือในระดับกระทรวง โดยเสนอเป็นวาระแห่งชาติในการแก้ไขปัญหา โดยกระทรวงที่ต้องมีความร่วมมือกัน คือ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานด้านความมั่นคงในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

6. จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา ควรมีประสานงานระหว่างหน่วยงานทางความมั่นคงกับสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาเพื่อดูแลความปลอดภัยของนักเรียนอาชีวศึกษาในระหว่างการเดินทางไปเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของนักเรียนอาชีวศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาเอกชน และควรมีการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อจะได้นำข้อมูล ไปแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทต่อไป

2. ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมปลูกจิตสำนึกและ สร้างทัศนคติที่ดีในเรื่องความสามัคคี ไม่แบ่งแยกสถาบัน โดยให้นักเรียนมีความคิดว่าทุกคนเป็นนักเรียนอาชีวเหมือนกัน